

A330
10:00
6.5.99

22770

ቀጥር ፩

የዓለም መስተዋት

ከአሐዱ ላቡ
ተ ዘ ጋ ጀ

አዲስ አበባ የካቲት ፲፰ ቀን ፲፱፻፵፯ ዓ ም

በመረሐ ጥበብ ማተሚያ ቤት ታተመ ፡ ቀጥር ፲፱፻፵፯

በዚች ጥራዝ ውስጥ የሚገኙ ሐሳቦች ዝርዝር ።

- ፩ኛ | መግቢያ ።
- ፪ኛ | የጃንሆይ ሞያ በታሪክና በሐውልት ፊት ።
- ፫ኛ | ይህ የምንኖርበት ሰፊ ዓለም እንደምን ተፈጥሮ ይሆን ?
- ፬ኛ | በሥዕሎች ላይ የሚታየው የክርስቶስ መልክ እውነተኛ ነው ?
- ፭ኛ | እውነተኛው ናፖሌዎን የሞተው በቀድሰት ሐሌና ደሴት ይሆን ?
- ፮ኛ | ይህ ሊታመን ይችላል ?
- ፯ኛ | የሒተሌር መጨረሻ ቀኖች ።

መግቢያ ።

በዚች አንስተኛ ጥራዝ ውስጥ የታተሙትን ሐሳቦች ለመመልከት ጊዜ የምታገኙ አንባቢዎች፤ ከሁሉ አስቀድሞ የሐሳቦቹ መለያየትና አለመመሳሰል ጥቂት ሳያስደነብሩላችሁ እንደማይቀሩ አምናለሁ ። ይህንንም መግቢያ ለመጻፍ ያሰብኩት በዚህ በመጀመርያው ስሜት ምክንያት ሊፈጠር የሚችለውን ቅርታ በመጠኑም ቢሆን ለማሻሻል ነው ።

ጥራዙዋን ከመግለጻችሁ በፊት ራሳችሁን በምግብ ገበታ ላይ እንደሚገኝ ያህል አድርጋችሁ ገምቱት ። በዕለት ሥራ የደከመው ሰውነታችሁ በምግብ ለመርካት ረጥብ የበደለውን ጨንፈ ይዞ ቀርቦአል ። በዚህ ውስጥ የተሰናዳው ምግብ ምን ዓይነት እንደሆነ ወይም ስንት ዓይነት እንደሆነ ለይታችሁ አታውቁም፤ ርቦአችኋልና ገና ከመቅረባችሁ በፊታችሁ የሚገኘውን ወጥና እንጀራ ማጥቃት ትጀምራላችሁ፤ እሱንም እንዳገባደዳችሁት አንድ ነገር ትዝ ይላችሁና አልጩ፤ ጎሙን ወይም ደግሞ ጥብስ የለምን? ብላችሁ ትጠይቃላችሁ። ለዚህ ጥያቄ ባለቤቷቱ የምትሰጠው መልስ መልካም ከሆነ በፊታችሁ ላይ የደስታ ምልክት ይታይበታል፤ መልሱ ግን የማያስደስት ከሆነ ፊታችሁ መከማተሩና ማጉረምረማችሁ አይቀርም ። ይህም

የሚሆንበት ምክንያት በዚያ ከፊታችሁ በሚገኘው ወጥና እንጀራ ብቻ ለመርከት ሳትችሉ ቀርታችሁ አይደለም ። ነገር ግን ብዙ ጊዜ ለውጥ ይወደዳልና የተለያዩ አመራርና ጣዕም ያለው ምግብ ቢዘጋጅላችሁ በመጀመሪያ ዓይናችሁን በኋላ ደግሞ ሆዳችሁን በተሻለ አኳኋን ደስ ለማሰኘት እንደምትችሉ ስለሚሰማችሁ ነው ።

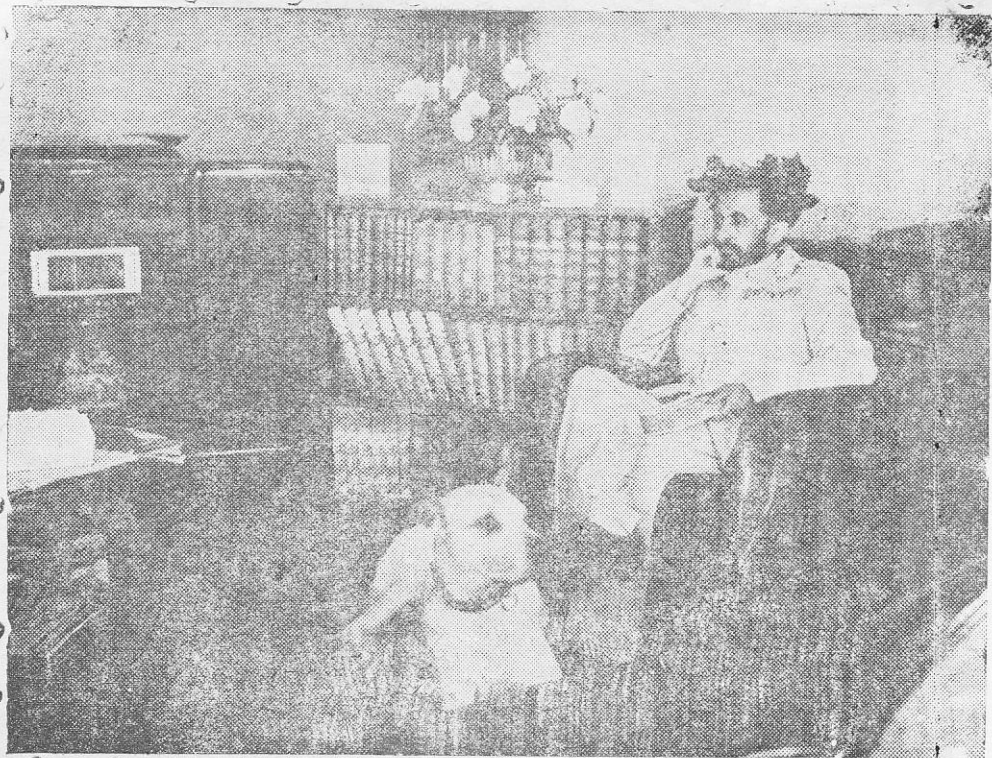
እንደዚሁም በዚች ጥራዝ ውስጥ ሥፍራ የያዘችን የተዘበራረቁ ሐሳቦች ከሚቀርቡላችሁ የምግብ ዓይነቶች ጋር ብታዘምዱአቸው ደስ ይለኛል ። አንዳንዶቹ ሳይጣፍጡአችሁ ቢቀሩ፣ ጨው ወይም ቅመም እንደጉደላቸው ምግቦች ልትመለከቱአቸው ትችላላችሁ ።

ስለታሪክ፣ ስለጥበብና ስለእምነት በምታትተው በዚች ጥራዝ ውስጥ [ለጊዜ ማሳለፊያ የሚጠቅሙ ሐሳቦች ብቻ ሳይሆን፣ እንደዚሁም አእምሮን ወደ ምርምር የሚገፉ መሠረታውያን ነገሮች ሳይገኙባት አይቀሩም ብዬ ተስፋ ለማድረግ አፈልጋለሁ ። ከሌሎች ጉዳዮች ጋር እጅግ ሰፊ ስለሆነው ስለዚህ ዓላማችን (የኒቪርስ) አፈጣጠር ወይም አመጣጥ ከጥበብ ሊቃውንት የተሰጠ አንድ አዲስ አስተያየት ጻንድ በተለየ ምዕራፍ ተከፍሎ ይታያል ። ይህ አስተያየት አዲስ እንደመሆኑ መጠን ከዚህ በፊት ስለዓለም ልደት ጉዳይ ያንዳንድ አገር ሊቃውንት ከሰነዞች ሐሳብ ጋር የሚመሳሰል አይደለም ።

የአዲሱ ሐሳብ ወጣኞች በእንግሊዝ አገር የሚገኘው የታላቁ የንቢርሲቲ የካምብሪድጅ ደቀ መዛሙርት ናቸው ። እነሱም በጭሩ የተመረከቡት «ይህ ሰፊ ዓለም ሳያረጅ፣ ሳይጠፋ ያለማቋረጥ የሚወለድ ነው» የሚለውን ፍልስፍና ነው ። ይህ ሐሳባቸው እውነተኛ ወይም ደግሞ ሊቀበሉት የሚቻል ነው? ለዚህ ጥያቄ እነሱም ራሳቸው ቢሆኑ መልስ ለመስጠት መቻላቸው ያጠራጥራል ። ነገር ግን እጅግ ረቂቅና ጥልቅ የሆነውን የዓለምን ምሥጢር በንደኛው ጉን ለማስተዋል የሚረዳ ጥናት ስለሚገኝበት ሐሳባቸውን ለጥቂት ጊዜ ስንኳ ቢሆን ቢመለከቱት ይጠቅማል ።

አ. ሳ.

ገናግድ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

የጃንሆይ ሞያ በታሪክና በሐውልት ፊት =

ስለታሪክና ስለ ሐውልት ወይም ደግሞ ከሁለቱ ጋር ተያይዘው ስለሚገኙ ነገሮች አንዳንድ ሐተታ ለመስጠት በምንፈልግበት ጊዜ : ከሁሉ አስቀድሞ የአነዚህን የሁለት መሠረታውያን ቃላት ትክክለኛ ትርጉም በቀርብ ማስተዋል ግዴታ ይሆንብናል ።

የሚበዛውን ጊዜ « ታሪክ » ተብሎ የሚጠራው ባንድ በተወሰነ ዘመን ውስጥ የደረሰው ወይም የተፈጸመው ልዩ ልዩ ሁኔታ በጽሕፈት የሚቆይበትና ለመጭው ዘመን የሚተላለፍበት ነዋሪ ሥራ ነው። ሐውልት የተባለው ሁለተኛው ቃል ደግሞ እንደዚሁ የነዋሪነትን ባሕርይ የተከተለ ሆኖ የሚጨበጠውን ወይም የሚጻ ሰሰውን በልዩ ልዩ ሐሳብ የተዘጋጀውን ቅርጽንና ምስልን የሚያመለክት ነው። ባጭር አነጋገር : የመጀመርያው ረቂቅ : ሁለተኛው ግዙፍ ሆነው ከዐሐይ በታች ሕይወቱን በትግል እንዲያሳልፍ የተፈረደበትን የሰውን ልጅ የመከራና የደስታ ድርጊት ሊመሰክሩ ይኖራሉ።

ታሪክ (በዚህም የምናስተውለው የጽሕፈቱን ነው) መዘጋጀት የጀመረው : ሐውልትም መጥረብ የተለመደው ከምን ጊዜ አንስቶ እንደሆነ በትክክል የሚታወቅ አይመስልም ። በየዘመኑ በልዩ ልዩ አገሮች

ውስጥ የተደረገው ምርምርና ጥናት፡ ይህን የመሰለውን ሁኔታ አንድ ጊዜ ራቅ አንድ ጊዜ ቀረብ ሲያደርገው ኖርዋል እንጂ፡ አጥርቶ የወሰነበት ድንጋጌ አይገኝም ። ምናልባት በዚህ ረገድ ሊሰጥ የሚቻለው ግፍት፡ « ሰው ማናቸውንም ሥራውንና በተለየም ከፍ አድርጎ ይመለከተው የነበረውን ሞያውን እንደሌላው ንብረቱ ሁሉ ለተከታዮቹ ለማስተላለፍ በፈለገ ጊዜ ከዚህ የተሻለ ዘዴ አለመኖሩን ተመልክቶ ፊቱን ዛሬ « ታሪክ » ብለን ወደምንጠራው ሐሳብ የመለሰው ይህን ቀርጥ ሐሳብ ባደረገበት ሰዓት ብቻ ነው። » የሚል ይሆናል ።

ነገር ግን ይህችን ሰዓት ለይተንና ወሰንን እናውቃለን ለማለት እንደፍራለን ? ከታሪክ በፊት ወደም ከታሪክ በኋላ የተባለው አነጋገር ራሱ ስለዚህ ጉዳይ ጠግኖት ላይ የዋለ ሐሳብ ከማቅረብ በተቀር በሁለቱ መካከል ያለው የዘመን ርቀት ወይም ምዕራፍ እስከምን ድረስ እንደሆነ አረጋግጦ ለማስረዳት መሞከሩ አይታወቅም ። የሆነ ሆኖ የመጀመርያው (ማለት የጽሕፈት ታሪክ) ቀዳሚነት እንዳለው አይዘነጋም ።

ስለሁለተኛውም እንደዚሁ የተረጋገጠ ማስረጃ ባይገኝም ጉዳዩን በቅርብ ተከትለናል የሚሉ ሊቃውንት ከትሮይ ጦርነት ወዲህ እንደተጀመረ ባሕል አድርገው የሚቆጥሩት ስለሆነ ወደነሱ ሐሳብ መጠጋቱ የተሻለ ይመስላል ።

ለጊዜው የታሪክንና የሐውልትን መሠረታዊ አመጣጥ ይህን በመሰለ አጭር መንገድ ከተመለከትን፡ ወደሁለተኛው ጠባያቸው መሻገርና አገልግሎታቸውን ደግሞ መመርመር ይጠቅማል ።

ታሪክ ወይም ሐውልት የታላላቅ ሰዎች ሕይወትና የሥራቸው ዜና ሲወራረስ የሚኖርበት፡ ያለፈው ከሚመጣው ጋር የሚገናኝበት፡ በሰው ብልሐት የተገኘ መንገድ መሆኑን እናውቃለን ። ዛሬ በዓለም ውስጥ አለመጠን ደምቃና ብርሃንዋን ዘርግታ የምትታየው ሥልጣኔ እንደምን እንደተጀመረች፡ ጀማሪዎቹዋ እነማን እንደነበሩ፡ እነዚህንም ጀማሪዎች ምን ዓይነት ችግርና ፈተና እንደገጠማቸው በመጨረሻም በምን አኳኝን ድል ለማድረግ እንደቻሉ በዘመናት ርቀት ውስጥ ተሸሽገው የሚገኙትን ሁኔታዎች የሚያስረዱን ታሪክና ሐውልት ናቸው ። በየዘመናቱ የተነሡትን በፖሊቲካ አመራር፡ በሕግ አወጣጥ፡ በጦር ብልሐት፤ በአስተዳደር ዕውቀት የተመሰገኑትን ላገራቸውና ለሌሎች አገሮች ምሳሌ የሚሆን ዋጋ ያለው ሥራ ሠርተው ያለፉትን የታላላቅ ሰዎች ዜና ለመቅዳት የምንችለው ከታሪክና ከሐውልት ነው ። እንደዚሁም በሙዚቃ፡ በኪነ ጥበብ፡ በስነ ጽሑፍ፡ በፍልስፍናና ይህንንም በመሳሰለ ጥበባዊ ሞያ የሰውን የዕውቀት ደረጃ ለማሻሻል፤

ከፍ ለማድረግና ለማበልጸግ የታገሉትን፡ በጠቅላላው ሰው አስቀድሞ የሰውነቱን ባሕርይ ከዚያ በኋላ ደግሞ በዙርያው ያለውን ምሥጢራዊ ነገር ሁሉ የሚያላውሰውን ሕግ ጠንቅቆ አንዲያውቀው የደከሙትን በዚህም በትግላቸውና በድካማቸው ብዙ ዓይነት ሥቃይ የተቀበሉትን የስመ ጥሩዎቹን ሰዎች ዜና የሚገልጹልን ታሪክና ሐውልት ናቸው።

ሥልጣኔ ከንዱ አገር ወደሌላው አገር እየተሸጋገረች የብርሃኒን ውጋጋን ለፍጥረት ሁሉ ለማዳረስ ምንም ያህል ያልቀረት መስሎ በሚታይበት በዚህ በሁኑ ጊዜ በተለይ ታሪክና ሐውልት በከፍተኛ ግምት ላይ ውለው ይገኛሉ። እንደዚህም የሆነበት ምክንያት ምናልባት ይህ ያሁኑ ትውልድ ከእርሱ በፊት የነበሩት አበው የሠሩት ሥራ ከፍተኛነቱ በየትኛውም ዘመን ከነበረው ትውልድ የበለጠ ሆኖ ይሰማው ዘንድ በብርቱ አኳኋን ከሚያሳስብ ዘመን ላይ በመድረሱ ነው ለማለት ይቻላል። የቀድሞ ሰዎችን ትግልና ድካም በትክክል ለመመርመርና በጊዜው የነበረውን የመሣሪያ ጉልበት ከተፈጸመው ሥራ ጋር አመዛዝኖ የሚገባውን ዋጋ ለመስጠት የሚቻለው ሥራው የተፈጸመበት ዘመን እየራቀ በማሕደብት መጠን ነው።

ዛሬ በዓለም ውስጥ የታላላቆችን ሰዎች ሕይወትና የሥራቸውንም ዜና የሚገልጹ በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ

የታሪክ መጻሕፍት ይገኛሉ። እነዚህም መጻሕፍት የያዙት ታሪክ አንዳንዱ ክፍል በየዘመኑ እየተባበረ እውነተኛነቱ እየተጣራና እየተረጋገጠ መሆኑ ያለበት መሆኑ ቢታወቅም፡ መሠረታዊ ሐሳቡ ከፍጥረት የአድገትና የመሻሻል ሥልጣኔ ጋር ሲያያዝ የመጣ በመሆኑ ምክንያት እንደዚሁም የሰው ልጅ በምድር ላይ እስከሚቆይበት ጊዜ ድረስ ነዋሬ ምስክርነቱን ይዞ አብሮ መቆየቱ የሚታመን ነው። ይህም ምስክርነት የሚጠቀመው ያለፉትን ሰዎች ሕይወትና ሥራ በመግለጽና በማስረዳት ብቻ ሳይሆን እንደዚሁም ወደፊት እነዚያን የመሰሉ ሰዎች ይፈጠሩ ዘንድ ከፍተኛ ምሳሌ በመሆንም ጭምር ነው።

የታሪክ መጻሕፍት በዘመናት ውስጥ የደረሱትን ሁኔታዎች እንዲገልጹ በሚሰናዱበት ጊዜ ባንዳንድ ምክንያት መጻሕፍቶቹን እንደሚያስናክቸው ደራሲ ያን ዝንባሌ መጠን የተለያየ ሐሳብ ይዘው መገኘታቸው የታወቀ ነው። ይህም የሐሳብ ልዩነት የሚበዛውን ጊዜ ከፍ ወዳለ ክርክርና መግት የሚያደርስ ይሆናል። ግናቸውንም ድርጊት የሚያትት የታሪክ መጽሐፍ በዚያው በመጀመሪያው መልኩ ዐንቶ ለመቆየት ያለው ዕድል አለመጠን የተወሰነ ስለሆነ እሱን የሚመለከት ካሁን በፊት ያልታወቀና ተሠውሮ የኖረ እንግዳ ነገር በተወለደ ቀጥሮ ታሪኩ እየታረመና እየተቃና መሆኑ የማይቀር ነው።

በብዙ ሺህ ከሚቆጠሩት አሁን ባለንበት ክፍለ ዘመን የዓለምን የጥበብ አዳራሾች ወርሰዋቸው ከሚገኙት የታሪክ መጻሕፍት መካከል በተለይ የታላላቅ ሰዎችን ሞያና ዜና ባጭር መንገድ የሚያስረዱ፡ የማይሰለፍና ለትምህርት የሚያገለግሉ ጥቂቶች መጻሕፍት ይገኛሉ። እነዚህም መጻሕፍት የተሰናዱት ለትምህርት ጭምር ስለሆነ በውስጣቸው ያለው ታሪክ በብዙ ሊቃውንት ድካም የተመረመረና የተጣራ መሆኑን ለመከድ አስቸጋሪ ነው። ከእነዚህም ለትምህርት ከተዘጋጁት መጻሕፍት መካከል በተለይ የፍጥረትን ትግል ጠምዛዛ ባልሆነ መንገድ ለማስተዋል የሚፈልጉ ሁሉ የሚመሉ ክቴአቸው «የሥልጣኔ መሥራቾች» በሚል አርእስት ሁለት መጻሕፍት ታትመው ወጥተዋል። በእነዚህም በሁለት መጻሕፍት ውስጥ ከክርስቶስ ልደት በፊት ከ፪ ሺ ፪ ፻ ፹ ፮ እስከ ፪ ሺ ፪ ፻ ፴ ፫ ዓመተ ዓለም ባለው ጊዜ ውስጥ ከኖረው ሐሙራቢ በሚል ስም ከታወቀው የሚጸጸታሚያ ንጉሥ አንስቶ ዛሬ ዓለም በአድናቆት እስከሚመለከታቸው እስከግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ድረስ በጠቅላላው የሰባ አራት ታላላቅ ሰዎች ታሪክ ተጽፎ ይገኛል። እነዚህም ሰባ አራት ሰዎች በአስተዳደር ዐዋቂነታቸው፣ በሕገሠሪነታቸው፣ በጀግንነት ሞያቸው፣ በአስተዋይነታቸው፣ በፈሊጥ በዘዴ ሊቅነታቸው፣ በፍልስፍና፣ በሙዚቃ፣ በኪነ ጥበብ በሳይንስና ይህንንም በመሳሰለ ሞያ ላገራቸውና ለሕዝባቸው ዕድገት የሚረ

ዳና ከዚህም አልፎ ለመላው ዓለም የሚጠቅም ታላላቅ ሥራ የሠሩ፣ የሰው ልጅ ዛሬ ከሚገኝበት ደረጃ እንዲደርስ ከልብ የደከሙ፣ ለእውነት የተከላከሉ፣ ሕይወታቸውን መሥዋዕት አድርገው ያቀረቡና ባጭር ቃል የሥልጣኔ ብርሃን በምድር ላይ ካንዱ አድማስ እስከሌላው አድማስ ወለል ብሎ እንዲታይ የረዱ ሰዎች ናቸው። ዜናቸውም እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሳይበለጽና ሳይሻገት በፍጥረት መካከል የሥራቸውና የድካማቸው ምስክር ሆኖ እንዳንጸባረቀና እንደደመቀ ይኖራል።

ከክርስቶስ ልደት በፊት በ፪ ሺ ፪ ፻ ዓመተ ዓለም ውስጥ ከነበረው የሚጸጸታሚያ ንጉሥ ከሐሙራቢ ጀምሮ (አንዳንዶቹን ለመጥቀስ ያህል) በነሙሴ፣ በነዳዊት፣ በነኤዘ፣ በነቡድሐ፣ በነሠቅራጥስ፣ በነታላቁ እስክንድር፣ በነአኒባል፣ በነቄሣር፣ በነቅዱስ ጳውሎስ፣ በነኤሊዛቤት፣ በነዣንዳርክ፣ በነኩሎምብ፣ በነዳቪንቺ፣ በነሉተር፣ በነሎዋላ፣ በነጋሊሌ፣ በነቡንያን፣ በነታላቁ ጴጥሮስ፣ በነናፖሌዎን፣ በነኒውተን፣ በነፋራዴይ፣ በነሊንክልን፣ በነፓስተር፣ በነዋሽንግተን ካርቨር፣ በነኩሪ፣ በነጋንዲና በነሐሴን ኬሌር በኩል አቋርጦ ካለፈ በኋላ ዛሬ በሕይወት ኩሉት ታላላቅ ሰዎች መካከል በሚበዙት የዓለም ጸሐፊዎች ዘንድ የመጀመርያውን ደረጃ ይዘው እስከሚገኙት እስከግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የሚደርሰውን ይህን ሰፊ ታሪክ በቅርብ በመመርመር በተለይ ታሪኩ ስለጃንሆይ የጻፈውን አስተያየት መመልከትና ማጥናት

የአያንዳንዱ ኢትዮጵያዊ መሠረታዊ ተግባር ሊሆን ይገባል ።

“የሥልጣኔ መሥራቾች” ተብሎ በሚጠራው በዚህ የታሪክ ጽሑፍ ውስጥ የግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ስምና ከሥራቸውም በጭሩ ተመልክቶ የሚገኘው በጀኖው መጽሐፍ በ፱፰ኛው ምዕራፍ ላይ ነው ። አሱም እንደ ኤውሮፓ አቆጣጠር በ፲፰፻፺፩ ዓ ም ከጥንት ጀምሮ ሲያያዝ ከመጣው የንጉሣዊ ቤተሰብ ሐረግ በሐረር ጠቅላይ ግዛት መወለዳቸውን፣ ከሕፃንነታቸው ጀምሮ ብልህነታቸው ስለታወቀ በቶሎ ከፍተኛ ሹመት ማግኘታቸውን፣ የተወደዱ አባታቸው ልዑል ራስ መከላከል የታላቁ ንጉሠ ነገሥት የዳግማዊ ምኒልክ የጦር አዛዥ መሆናቸውን፣ ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ገና የ፲፯ ዓመት ወጣት ሲሉ የሲዳሞ አገረ ገዢ ሆነው መሾማቸውንና በዚያ በበለጸገች አውራጃ ውስጥ ያለውን የእርሻና የንግድ ሥራ ለማስፋፋት መድከማቸውን ይገልጽና በ፲፱፻፱ ዓ ም በአልጋ ወራሽነትና በባለሙሉ ሥልጣን እንደራሴነት የመንግሥቱን የአመራር ሥልጣን ሲረከቡ ላገራቸው በመጀመሪያ የሚያስፈልጋት ትምህርት መሆኑን ተገንዝበው በዋና ዋናዎቹ ከተማዎችና አውራጃዎች ውስጥ ብዙ የትምህርት ቤቶች ማቆማቸውን፣ በብዙ የሚቆጠሩ ወጣቶች ወደ ኤውሮፓ መላካቸውን፣ ሚሲዮናውያን ባገራቱ ውስጥ ትምህርት ቤቶች እንዲከፍቱ ማበረታታቸውን፣ ያገራቱ አስተዳደር ዘመናዊ መልክ

እንዲኖረው ስለእርሻ ስለንግድና ስለዳኝነት ጉዳይ ብዙ ዓይነት ደንቦች ሕጎችና ድንጋጌዎች ማውጣታቸውን፣ በዋናው ከተማ ለአደሚኒስትራሲዮን ሥራ የሚያገለግሉ ታላላቅ ሕንፃዎች ማሠራታቸውን፣ ዋናውን ከተማ በየጠቅላይ ግዛቱ ከሚገኙት ከተሞች ጋር የሚያገናኙት ሰፋፊ መንገዶች ማሠራታቸውን፣ የሕዝባቸው ጤና የሚጠበቅባቸው ልዩ ልዩ ሆስፒታሎችና ክሊኒኮች መክፈታቸውን፣ አገራቸውም ከኤውሮፓ ብዙ የምታጠናው ነገር እንዳላት አስተውለው ከመንግሥታት ማኅበር ጉባዔ ውስጥ እንድትገባና ከሚበዙት የኤውሮፓ ታላላቅ አገሮች ጋር የወዳጅነት ግንኙነት እንዲኖራት ማድረጋቸውንና በጠቅላላው አሥራ ሦስት ዓመታት በቆየው በአልጋ ወራሽነት ሥልጣናቸው የኢትዮጵያን ዕድል ከፍ ለማድረግ በብዙ መድከማቸውን ይዘረዝራል ።

የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት ተብለው በአባቶቻቸው ዙፋን ከተቀመጡም በኋላ ለላገሪቱ ዕድገትና መሻሻል በሰፊው የወጡትን ሐሳብ ወደፍጻሜ ለማድረስ ሲሠሩ ሙሶሊኒ ኢትዮጵያን በመውረሩ ምክንያት የመንግሥታትን ማኅበር እርዳታ ለመጠየቅ ወደ ኤውሮፓ መሄዳቸውን፣ አምስት ዓመት ሙሉ በኤውሮፓ ስላገራቸው ነፃነት ሲከራከሩ ቆይተው እንደ ኤውሮፓ አቆጣጠር በ፲፱፻፵ ዓ ም ሙሶሊኒ ፈረንሳይን በወጋት ጊዜ ሲጠብቁት የነበረው ሰዓት መድረሱን ተመልክተው በኢትዮጵያ መሠረት ይዞ የቆየውን ጠላት ድል አድርገው

ወደ ዙፋናቸው መመለሳቸውንና ከዚያን ጊዜ ጀምረው በአፍሪካ ውስጥ ካሉት አገሮች መካከል በተለይ ልት ከራ የሚገባትን ኢትዮጵያን በመሸሻል ደረጃ ላይ በጥ በብና በዕውቀት የሚመሩአት መሆኑን አስፋፍቶ ጽፎአል ።

ይህ ባጭሩ የተጠቀሰው በተለይ “የሥልጣኔ መሥራቾች” የተባለው የታሪክ መጽሐፍ ስለ ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ዜናና ሥራ ከሰፊው ታሪካቸው መካከል በተወሰነ አኳኋን የመዘገበውና ወደፊት ለሚነሡት ትውልዶች የሚያስተላልፈው መሆኑ ነው ። ይህ ድርሰት ታትሞ በወጣበት በዚህ ባህኑ ጊዜ በብልህነታቸው በአስተዋይነታቸውና በጥበባቸው እጅግ የታወቁና ስመጥሩ የሆኑ ብዙ ታላላቅ ሰዎች መኖራቸው የተረጋገጠ ነው ። ይሁንና ክፍለ ዘመናችንን በሥራቸውና በዕውቀታቸው ካደመቁአት ሰዎች መካከል ታላቁ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት በግል ብልህነታቸውም ሆነ በጥያቄው ከፍተኛነት ተመርጠው በሕይወታቸው ዘመን ሁሉ ለፍጥረት ልማትና ደኅንነት የታገሉትና የተሠውት ታላላቅ ሰዎች ሲታሰቡ በሚኖሩበት የታሪክ መዝገብ ውስጥ ሰባ አራተኛውን የክብር ምዕራፍ መያዛቸው ኢትዮጵያንና ሕዝቡን የሚያከብሩባቸው አይደለምን ?

ይህ የምንኖርበት ሰፊ ዓለም አንደኛን ተፈጥሮ ይሆን ?

ዓለም የመጣው ከወዴት ነው ? የሚሄደውስ ወዴት ይሆን ? የሰው ልጅ በአእምሮው ማስጠና መሥራት ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ ለሳይንስ ያቀረበቸውና አስከህንም ድረስ አጥጋቢ መልስ ሳያገኝ የቆዩ ጥያቄዎች እነዚህ ውለቱ ናቸው ። ካለፈው ክፍለ ዘመን መጀመርያ አንስቶ ከዋክብት መርማሪዎች ፡ የፊዚክ መምህሮችና የሒሳብ ሊቃውንቶች ስለዚህ ጉዳይ ሊያገለግሉ የሚችሉ ልዩ ልዩ ሐሳቦችና ማስረጃዎች በጥንቃቄና በትዕግሥት ሲሰበሰቡ ቆይተዋል ። ይህም በመሆኑ ምክንያት እስከ ዛሬ ድረስ አንድታላቅ ነገር አንገምታት የነበረችው ይህች የምንኖርበት መሬት የፀሐይ ዜጋ የሆነች ብናኝ ነገር መሆኗን ፀሐይም በበኩሉ በሌሎች ከዋክብቶች መካከል ብናኝ ነገር መሆኑንና እነዚህም ከዋክብቶች በበኩላቸው አንደደመና በሚበዙ በብዙ ሚሊዮኖች በሚቆጠሩ በሌሎች ከዋክብቶች መካከል ብናኝ ነገር ሆነው መገኘታቸውን ለመረዳት ተችሎአል ።

በዚህ አካሄድ ዓለም የተፈጠረው ከምንድነው ? ወይም ደግሞ የመጣው ከወዴት ነው ? ለተባለው አስቸጋሪ ጥያቄ መጠኑ መልስ ተገኝቶለታል ቢባል የሚያስደንቅ አይመስልም ።

በካምብሪድጅ ሊቃውንት ትምህርት ቤት ውስጥ የሚሠሩ ፍሬድ ሆይልና ሬይሞን አርቱር ሊትልተን የተ

ባሉ ሁለት ወጣት እንግሊዛውያን ከዋክብት መርማሪዎች እስከህሬ ድረስ ፀንተው የቆዩትን ስለዓለም አፈጣጠር የተነገሩትን ሕጎች በሚገለባብዋና የመላውን ዓለም የሊቃውንት ጉባኤዎች ስሜት በሚያናውጁ መንገድ፣ ይህ ምሥጢራዊ የሆነው ዓለም እንደምን እንደተወለደ ለማስረዳት ሞክረዋል። ይህም ሐሳባቸው « የዓለም አፈጣጠር » ተብሎ በተሰየመው በጠቅላላው በእንግሊዝና በወጭ አገር በብዙ በተሸጠው መጽሐፋቸው ተገልጾ አልፎ ከዚህም በተቀር በመላው ዓለም የሚታተሙ የሳይንስ ጋዜጦችና መጽሔቶች በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የተገለጸውን አስተያየት አንዳንዱን ክፍል እየጠቀሱ ለአንባቢዎቻቸው አበርክተዋል።

እንደዚሁም የእንግሊዝ አገር የራዲዮ ጣቢያ ደንበኛ በሆነው ፕሮግራሙ ውስጥ አገብቶ በተወሰነ ሰዓት በመላው ዓለም የሚገኙት ልዩ ልዩ አድማጮች እንዲሰሙት ሲያደርግ በአሜሪካ አገር ደግሞ «ታይም» በሚል ስም የታወቀው ታላቁ መጽሔት የሚበዙትን ገጾቹን ለዚህ ሁኔታ ለቅቆ ነበር።

የኢትዮጵያም አንባቢዎች በበኩላቸው በሌሎች አገሮች ከሚገኙት አንባቢዎች ጋር ተባብረው፣ ከብዙ መቶ ዓመታት ጀምሮ የሰው ልጅ ሊጨነቅበት ለኖረውና የዚህ ዓለም መጨረሻ ምሥጢር ይሆናል ተብሎ ለሚታሰበው የፍጥረትና የፈጣሪ ሁኔታ፣ ፍሬድ ሆይልና ሬይሞን አር

ቱር ሊትልተን የሰጡትን መልስ በመመልከት በዚህ አዲስ በሆነው አስተያየት ዙርያ ጥቂት ይተክሉ ዘንድ ከዚህ ግርጌ አትሚላቸዋለሁ።

ዓለም የተፈጠረበት « የመጀመሪያው ዓይነተኛ ነገር »
ምን ይሆን ?

ከሁሉ አስቀድሞ « ሃይድሮጅን » የተባለ ክሌላ ከማናቸውም ነገር ሁሉ አለመጠን የሚቀል አንድ ዓይነተኛ ባሕርይ ነበር፣ የሃይድሮጅን አቶም ክብ በሆነ ነገር ውስጥ የሚዘዋወር አንድ አሌክትሮን ብቻ ይዞ ይገኛል። ሰፊ የነበረው የመጀመሪያው ዩኒቨር (ዓለም) ባዶ ሥፍራ (ኤስፓስ) አለመጠን ቀላል የሆነ (ማለት በአሥራ ስድስት ሳንቲሜትር ካሬ ስፍራ አንድ የሃይድሮጅን) ጉም ይዞ ይኖር ነበር። ሃይድሮጅን ባንድ ሥፍራ ፀንቶ ለመኖር የማይችል ጋዝ ነው። አቶሞቹ እርስ በርሳቸው ከመሳሰላቸው የተነሣ በጊዜ ብዛት ከፍ ያለ ክብደት ያላቸው ጉሞች ፈጥረው ብዙ ሚሊዮን ዓመታት ያህል የዓለምን ኤስፓስ ሲዘፋት ኖረዋል። እነዚህም ጉሞች በበኩላቸው ቀስ እያሉ ከተሰበሰቡ በኋላ፣ የተከማቹና ክብደት ያላቸው በፈሳሾች ላይ የሚዘፋ በጊዜ ብዛት ስድሣ ሺህ የብርሃን ዘመን ስፋት ለማግኘት የቻሉ የዲስክ መልክ ያላቸው ጋዞች ለመፍጠር ችለዋል። (የብርሃን ዘመን ተብሎ የሚጠራው ጊዜ ብርሃን ሶስት መቶ ሺህ ኪሎሜትር በሴከ

ንድ በሚያደርገው ፍጥነት መጠን በንድ ዓመት ውስጥ የሚያደርገው የጉዞ ዘመን ነው)

እነዚህ በጊዜ ብዛት «ጋላክሲ» ተብለው ለተሰየሙት በንድ ሥፍራ ለተከማቹት ከዋክብቶች ልደት ዓይነተኛ ምክንያት የሆኑት ጉሞች (ፀሐይም በዚህ «ጋላክሲ» ወይም የወተት ጉዳና በተባለው በንደኛው ውስጥ ትገኛለች) በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንደሚነገረው በመጀመርያው የዓለም አፈጣጠር ጊዜ የነበረውን ዓይነት ጭላማ የተገናኝቶ ነገሮች ነበሩ። በመካከላቸውም የጠጠረ ሁኔታ ከመፈጠሩ የተነሣ ከዚያ ወዲህ ለተገኙት ለብዙዎቹ ከዋክብቶች አመጣጥ ምክንያት ሆነዋል።

ከዋክብቶች የሚያንፀባርቁት በምን ምክንያት ይሆን?

እንዲት ከከብ የምትወለደው ታላቅ በሆነ በሃይድሮጅን ጉም መካከል አንዱ ክፍል ደመና ወደፊት ከመሰብሰቡ የተነሣ ጥንታዊ ወደሆነው ሚሊዮኒዮም ግዛፉ ሲመለስ ነው። ይህም መሰብሰብ በባኩሉ የአቶምን ስሜት መንቀሳቀስ የሚያስከትል ከፍ ያለ መቀት ይፈጥራል። በዚያን ጊዜ ሃይድሮጅኑ ወደሂሊዮምነት በመለወጥ ታላቅ የሆነ የብረት የመቀትና ሌላም የፈዲያሲዮን ስሜት ያለው አንፀባራቂ ሁኔታዎች ያመጣል። (ሃይድሮጅን በምብ ተብሎ ለተሰየመው መካሪያ መወረት የሆነው ይህ በዚህ ምክንያት የሚፈጠረው የመንቀሳቀስ ስሜት ነው)

አዲሲቱ ከከብ ስትወለድ የእኛን ፀሐይ የሚመስል መልክ ይኖራታል። ከመካከሉዋም የሚወጣው ኃይል በውጭ በኩል የምትለቀውን አንፀባራቂ ነገር በሚዛን ረገድ ለማስተካከል በቻለ ጊዜ ከከብዋ ትክክለኛ አቋቋም ታገኛለች። ነገር ግን በዚህ አኳኋን ብቻዋን የመቅረት ግዴታ የወደቀበት እንደሆነ፣ አንድ ፋኖስ በውስጡ የሚገኘውን ዘይት አያቃጠል እንደሚፈጅ ሁሉ እንደዚሁም የያዘችውን ሃይድሮጅን በብዙ ሚሊዮርድ ዓመታት ውስጥ አቃጥላ ትፈጅዋለች።

አንዳንድ ከዋክብት የሚፈነዱት በምን ምክንያት ይሆን?

አንዳንድ ጊዜ የከዋክብትን ሁኔታ የሚያጠና መምህር በያዘው ቴሌስኮፕ አማካይነት ሰማይን በሚቃኝበት ሰንት በዚህ በሚያስገርም ሰማይ ላይ ለአእምሮ የሚከብድ ቁጣ ለመመልከት ይችላል። በድንገት ላይታሰብ አንዲት ያልታወቀች ከከብ ባልተለመደ አኳኋን ስታንፀባርቅ ትታያለች። ወደዚያውም ብርሃንዋ ፊት ከነበረበት ሁኔታ ብዙ ሺህ ጊዜ ያህል እየጨመረ ይሄዳል። ከከብዋም ጥቂት እንደቆዩት ትጫልምና ታላቅ በሆነ ነበልባል መካከል ተበልታ ጨርሳ ትጠፋለች። ይህን የመሳሰለ ነገር በሌሎችም ከዋክብቶች ላይ ሊደርስባቸው ይችላል። ለዚህም አለመታደልና ጥቂት እንቅፋት ብቻ በቂው ነው። በተለይ ከዋክብቶች የሚፈነዱበት ዓይነተኛ ምክንያት ደግሞ

ይህ ነው። ጋላክሲዎችን የፈጠረ የሚባዛው ጋዝ በከዋ ከብቶች መካከል ወይም ደግሞ ደመና እንደሆነ በጥንታዊው ባሕርይ ቆይቶአል።

ሰማይ ጦርቶ በሚገኝበት ጊዜ የወተት ጎዳና ተብሎ የሚጠራውን መሥመር ያላንዳች መነጽር በዓይን ብቻ ሲመለከቱት በዚህ ወተት መስሎ በሚታየው በተከማቹ ነገር መካከል እነዚህ ደመናዎች ወደውስጥ የዘለቁ ጥቋቁር ቀዳዳዎች ሆነው ይታያሉ። በቴሌስኮፕ ግን አንዳንድ ጊዜ ግዝፋቸው አንድ መቶ የብርሃን ዘመን የሚሆን ጭለማ የሆኑ ረጃጅም መስመሮችና ጥቋቁር የሆኑ የተከማቹ ነገሮች ለማየት ይቻላል። እነዚህም ደመናዎች በተለይ ከባድ የሆኑ ሌሎች አነስተኞች ኤሌሚንቶች ከተቀላቀሉበት ኮሃይድሮጅን የተገኙ ናቸው። ስለዚህ ከዋክብቶቹና እነዚህ የጋዝ ደመናዎች ልክ እንደኦዘሬት በጋላክሲ ውስጥ ከመዘዋወራቸው የተነሣ አንዳንድ ጊዜ ይህ ታላቅ የሆነ ጭፈራቸው አንዲቱዋን ከከብ በጋዝ ደመና ውስጥ አቋርጣ እንድታልፍ ያደርጋታል። በዚያን ጊዜ በከከቡዋ የመሰብ ሁኔታ የሚጠመዱ ጥቃቅን የጋዝ ደመና ክፍሎች እንደማያቋርጥ ዝናም በከከብዋ ላይ ይወርዳሉ። በዚህ አኳኋን ከከብዋ ከዳር አስከ ዳር በዚህ ነዳጅ በሆነ ነገር ከመጠን በላይ ትሞላና አፋ ዳርቻ ድረስ እንደተጠቀጠቀ ድስት ማጉዋራት ትጀምራለች። ከከብዋ ይህን የጋዝ ደመና ከመጠን በላይ አብዝታ በመቀበል ምክንያት ብቻ የሚያስፈራው ቁጣ መምጣት ይጀምራል።

ሳይታሰብ ባንድ ጊዜ የጨመረው ከብደትዋ ከከብዋ የያዘችዋን ሃይድሮጅን ልማደኛ ባልሆነ አኳኋን እንድታቃጥለው ያስገድዳታል። ወደዚያው ብርሃኑዋ አያደገ ይሔድና ሰማያዊ ቀለም የሆነ ፀሐይ ከምትሰጠው ብርሃን አንድ ሺህ ጊዜ ያህል ብልሚነት ያለው አስደናቂ የሆነ ብርሃን ትሰጣለች። በዚህ አኳኋን የሚታዩት እነዚህ ከዋ ከብቶች «ሱፔርገሮአንት» ተብለው ይጠራሉ። እነሱም ከጊዜ አካው በፊት እንዲሞቱ ተፈርዶባቸዋል። ፈጣን በሆነ አኳኋን ከመቃጠላቸው የተነሣ፣ ደንበኛ የሆነች ለምሳሌ እንደ ፀሐይ ያሉት አንዲት ከከብ በዝግታ በመቃጠል ያሚለያርድ ዘመናት ለመቆየት ስትችል እነሱ ግን የያዙትን ሃይድሮጅን ሁሉ በጅጂ ሚሊዮን ዘመናት ውስጥ አቃጥለውና ፈጅተው ይጨርሱታል።

ይህች «ሱፔርገሮአንት» የተባለች ከከብ የያዘችውን ሃይድሮጅን ሁሉ ወደሂሊዮን ከለወጠችው በኋላ ወደራሱዋ መስብሰብና መከማታር ትጀምራለች።

ወደራሱዋም በመስብሰብዋ ይበልቅ ትሞቃለች። ተራ በተራ ከብደት እየቀነሰች በሄደች ቀጥሮ በራስዋ ዙሪያ የምታደርገው መሽከርከር እየጨመረ ይሄዳል። ከዚህም የተነሣ ራስዋን ለማዘዝ ችሎታ ያንሳትና ከውጪ በኩል ባለው የመሰብ ጉልበት ምክንያት ከላይዋ ላይ አንዳንድ ቀራጭ ነገሮች እየተገነጠሉ በአየር መካከል ይበተናሉ። አለመጠን ኃያል በሆነው በዚህ መገንጠል ምክ

ንያትም በአየር ውስጥ በያለበት የአሳት ነበልባሎች ይታያሉ ። እነዚህም የከዋክብት ነበልባሎች በከዋክብት መርግሪዎች ዘንድ “ኖቪ, ተብለው ይጠራሉ ።

ከከቡዋም ያለማቋረጥ ወደራሱዋ በመስብሰብና ይበልጥ እየሞቀች በመሄድ ዕብድ በሚያሰኛት ሁኔታ በራስዋ ዙሪያ ፈጥና ትዘራለች ። በዚህ አኳኋን በኃይለኛነት በሕርዩ እንደሚገኝ እንደአቶም ልምብ ሆና ከመታየቱ በተቀር ወደመጨረሻዎቹ ቀኖችም አቅራቢያ የመሬትን ያህል አነስተኛ ትሆናለች ። ይሁንና ቀሪ የሆነው አካልዋ በፍጥነት ብዛት ምክንያት እያንዳንዱ ሳንቲሜትር ካሬ ብዙ ሚሊዮን ቶን ያህል ከመመስከት በተቀር በዚህ ጊዜ በራሱዋ ዙርያ የምታደርገው ሩጫ ሸጽ ሚሊዮን ኪሎ ሜትር በሰዓት ይገመታል ።

ከከቡዋ ጨርሳ የምትሞተው በሚያሰቅቅ የቃጠሎ መቅወፍት ውስጥ ነው ። በመካከሉዋ ከባድ የሆኑ ኤሌሜንቶች (ብረትና ዑራኒየም) የሚፈጠሩበት የኑክሌኤር ጉልበት መንቀሳቀስ ይነሣል ። ከዚያ በኋላ በጥቂት ደቂቃ ውስጥ ቀሪ የሆነው የተከማተረው አካልዋ ታላቅ በሆነ በደመና ነበልባል መልክ በኃይል ወደውጭ ይበተንና ይህን ዓለም (የኒቬር) ብዙ ሚሊዮን ዓመታት በሰዓት ሊዞር ይኖራል ። ወደዚያው ታላቁ ብርሃንዋ ጨርሶ ከጨለመ በኋላ “ሱፔርገራንት”, የተባለችው ከከብ በነበረችበት ሥፍራ ላይ ደካማ የሆነ ወገግታ ይታያል ። ይህም

ወገግታ የከከብዋ መኖሪያ የነበረው ሥፍራ ከቃጠሎው በኋላ ጨርሶ መጥፋቱን ያመለክታል ። ከዋክብት መርግሪዎች ይህን የከከብ ቃጠሎ ሁኔታ ሱፔርኖቪ ብለው ይጠሩታል ።

ፀሐይም በበኩሉዋ ልትፈነዳ ትችል ይሆን ?

ባሁኑ ሰዓት ፀሐይ ይህን የመሰለ አደጋ ይደርስባታል ተብሎ የሚያሳስብ ብዙ ነገር አይታይም ። እሱዋም በረቀቀ ጉም መካከል አቋርጣ የታላላቅ በሚያስደንቅ ፍጥነት ነው ። ይሁንና ከሁን በፊት ከባድ በሆነ ጉም መካከል ሳታልፍ እንዳልቀረች ይታሰባል ። በዙርያዋ በዝታው የሚታዩት “ጅራታም” ከከቦች, የዚህ ግንኙነት ቀሪ ፍሬሾች ሊሆኑ ይችላሉ ። የጋዝና የአባራ ቅልቅልን ትና ረቂቅነት ያላቸው ጅራታም ከከቦች ከባድነት ከሚሰማው ከዚህ ጉም የተገኙ ብትን ቁራጮች ከመሆናቸው በተቀር ወደ ፀሐይ ከተጠጉ በኋላ አንደገና በጥላኔቶች ተስበው መንገድ የለውጡ ናቸው ። ስለዚህ እነዚህ ቁራጮች ፀሐይን ባለማግኘታቸው ምክንያት በሰማይ ሚካኒካዊ ሕግ መመረት ረጃጅምና ክብ በሆኑ መሥመሮች መካከል ዕድሜ ልካቸውን በፀሐይ ዙርያ ሲንከራተቱ እንዲኖሩ ተፈርዶባቸዋል ።

ይህ ከሁን በፊት በፀሐይ ላይ ደርሶባት የነበረው አስጊ ሁኔታ ከዚያ ወዲህ የተደገመ ወይም ሌላ ነገር

ያስከተለ አይመስልም ። ይህንንም የሚያስረዳ ይህች ከዛ ባችን እስከ ዛሬ ድረስ ደንበኛ፣ ትክክለኛና ልማደኛ ከክብ በመሆን በምድር ላይ ለሚገኙ ተንቀሳቃሽ ፍጥረቶች ሕይወት ተስማሚና አስፈላጊ የሆነውን ጠባዩዋን በምንም አኳኋን ሳትለውጥ መኖሩዋ ነው ።

ይሁንና ከአሥር ሚሊዮርድ ዘመናት በኋላ ፀሐይ አለልክ ትሞቃለች ። በዚያን ጊዜ ሕይወት ያለው ነገር ሁሉ በነዚህ በተቃጠሉት ፕላኔቶች ላይ የመኖሩ ጊዜ ይፈጽማል ። ከዚህ ሚሊዮርድ ዘመናት በኋላ ግን ፀሐይ በሚያስፈራ አኳኋን ከማበጥዋ የተነሣ ከዚያ የሚወጡትና የሚወረወሩት ነበልባሎች መሬትን ከፀው አቃጥለው ይጨርሱአታል ። በኋላም ፀሐይ ጥቂት በጥቂት ከነጭነት ወደ ቢጫነት ከዚያም ወደ ቀይነትና በመጨረሻም ወደ ጥቁርነት በመተላለፍ የሞተች ከክብ ሆና በማይወሰን ጊዜ ውስጥ በአየር መካከል ስትዘዋወር ትኖራለች ። የፀሐይም ታሪክ በዚህ ይፈጽማል ።

ፕላኔቶች የተወለዱት እንደምን ይሆን ?

እስከዛሬ ድረስ ሲታመን እንደነበረው ሁሉ ፕላኔቶች የተገኙት ከፀሐይ አይደለም ። ሆኖም ሊትልተን ባደረጉት ምርመራ መሠረት፣ የፕላኔቶች ፍጥረት በሚበልጥ አኳኋን የተከናወነው ከባድ በሆኑ ኤሌሚንቶች ሲሆን የፀሐይ ፍጥረት ግን በተለይ በሃይድሮጅንና በሄ

ሊዩም እንደሆነ ለማረጋገጥ ችለዋል ። ከዚህ በተቀር ደግሞ ፕላኔቶች የሚዘሩት ከፀሐይ ይልቅ በሚፈጥን አኳኋን ሲሆን እሷ ግን የምትጓዘው በዝግታ ነው ። ይህም አስተያየት ባጭሩ ሁለቱ ክፍሎች በምንም አኳኋን ተዋህደው እንዳልነበረ የሚያመለክት ነው ። ሁለቱ የእንግሊዝ ከዋክብት መርማሪዎች ባረጋገጡት መሠረት ግን «ፕላኔቶች የተወለዱት አንዲት ሱፔርኖቫ በፊኒኦች ጊዜ» እንደሆነ ታውቆአል ።

የአኛ የፀሐይ ሁኔታ ወይም አቀማመጥ ባለበትና በጠቅላላው አሥር ሚሊዮርድ የሚሆኑ ሌሎች ከዋክብቶች ለሚገኙበት ጋላክሲ (የወተት ጉዳና) ውስጥ በየሁለትና ሦስት መቶ ዘመናት መካከል አንዲት «ሱፔርኖቫ» ተፈነዳለች ። ከእነዚህም በሚሊዮርድ ከሚቆጠሩት ከዋክብቶች መካከል ከግማሽ ያህል የሚበልጡት አንድ ዓይነት በሆነ አማካይ ሥፍራ ላይ የሚዘሩ የተደራረቡ ወይም ደግሞ የተዋሃዱ ከዋክብቶች ናቸው ። ይህን በመሰለ ሁኔታ መካከል አንዲትዋ ከክብ በ «ሱፔርኖቫ» አኳኋን ስትፈነዳ የቅርብ ጓደኛዋ ይህ አደጋ ሳይደርስበት የቀረ እንደሆነ በከክቡዋ መፈንዳት ምክንያት ወደውጭ የተወረወረውን ሞቃት የሆነውን አንዱን ክፍል ጋዝ ወደራስዋ ትስበዋለች ። በዚችም ከክብ የሚጠመዱት እነዚህ ጋዞች በዙሪያዋ ጋዝ ብቻ የሆነ እንደ ዲቫክ የመሰለ ነገር ይፈጥሩና ጥቂት በጥቂት እየረጉ ይሄዳሉ ። እነዚህም ወደ መርጋት የተለወጡ ነገሮች የአኛን የፀሐይ ሁኔታ የሚመ

ስሉ የወደፊት ጥላይቶች ሳቴሊቶችና አስቴሮይዶች (እነ ስተኛ ጥላይቶች) ናቸው።

እነዚህም ጥላይቶች በፍጥረታቸው የተከናወኑት ከባድ ከሆኑ ኤሌሚንቶች ነው እንጂ ከበው እንደሚዘሩዋት ከከብ እንደፀሐይ ሁሉ ከሃይድሮጅንና ከሂሊየም አይደለም። ብዙ ጊዜ እንደሚታሰበው ከከብዋ የምትፈነዳው ቀሪ የሆነው የሰውነቱዋ ክፍል ከባድ ወደሆነው ኤሌሚንትነት ለመለወጥ በሚሰበሰቡበት ወይም በሚከማተርበት ጊዜ ነው።

በዚህ አካሄድ መሬትና ሌሎቹም በፀሐይ ዙሪያ የሚገኙት ጥላይቶች የተወለዱት የፀሐይ ጓደኛ የነበረች አንዲት ከከብ በጣም ከባድና አለመጠን ሰፊ በሆነ ጉም መከከል አቋርጣ ስታልፍ በዘነበባት የሃይድሮጅን ቁጣ ምክንያት ከመፈንዳትዋ የተነሣ እንደሆነ እናውቃለን። እንደምናየው ሁሉ የእኛ ብለን የምንጠራት ፀሐይ በጓደኛዋ ላይ ከደረሰባት አደጋ ለማምለጥና አስቀድሞ ከመጥፋት ለመጻን ችላለች።

ፍጥረት የሚኖርባቸው ሌሎች ዓለሞች ይኖሩ ይሆን?

ሁለቱ ከዋክብት መርማሪዎች ባደረጉት ምርመራና ሂሳብ መሠረት ከፍጥረታቸው ጀምሮ ማለት ከአራት ሚሊዮርድ ዘመናት ወዲህ በመዋሃድ ሁኔታ የሚገኙትና በወተት ጉዳና አግጣጫ ላይ የፈነዱት የሴፔርናቫዎች፣ ቁጥር አሥር ሚሊዮን እንደሚደርስ ተመልክተዋል።

እነዚህም በፈነዱበት ጊዜ ሁሉ በእኛ የፀሐይ ሁኔታ ዙሪያ የሚገኙትን ጥላይቶች የሚመስሉ የጥላይት ቤተሰቦች ለመፍጠር እንደቻሉ ይታመናል።

የጥላይቶቹን መኖር ለማረጋገጥ በሁኑ ጊዜ የምንጠቀምባቸው ቴሌስኮፖች በጣም ደካሞች ናቸው። ይሁናና ሆይልና ሊትልተን ረጅም በሆነ ጥናትና ሂሳብ መሠረት የወተት ጉዳና በተባለው መሥመር አግጣሚ ብቻ የፊዚክና የሺሚ መባያቸው ሕይወት ላለው ለማናቸውም ፍጥረት መኖሪያና መስፋፊያ ተስማሚ የሆነ በትንሹ አንዳንድ ጥላይት ይዘው የሚገኙ የፀሐይ ሁኔታዎች ወይም አቀማመጦች አንድ መቶ ሺህ እንደሚሆኑ ገምተዋል። ይህም ሂሳብ የወተትን ጉዳና ለሚመስሉ በዓለም ማለት (በዩኒቬር) ውስጥ ተሰራጭተው ለሚገኙት በብዙ ሚሊዮን ለሚቆጠሩት ጋላክሲዎች የሚጸና ነው።

በዚህ በኩል ሁለቱ ከዋክብት መርማሪዎች በአስተያየታቸው ራቅ ወዳለ ሥፍራ ለመሄድና ለቢዮሎጂ ወደተመደበው ክፍል ለመሻገር አልፈዋዱም። የቢዮሎጂ ሊቃውንት ግን በዚህ አኳኋን የተከፈተውን መንገድ ተከትለው በሌሎች ዓለሞች ላይ ሕይወት ያላቸው ፍጥረቶች ይኖራሉ ብለው ከመናገር የሚከለክላቸው ነገር የለም። በእነዚህ ዓለሞች ላይ የመሬትን ሕግ በመሰለ አኳኋንና ልክ እንደ መሬት ባለ ሁኔታ ሁሉ ሕይወት ሊረባባቸው ችሎ ይሆናል። በዚህ ዓይነት በብርሃን ፍጥነት ካልሆነ በተቀር

በሌላ አኳኋን ለማሰብና ለማስረዳት ችሎታ በማይገኝላቸው በአነዚህ ሩቅ በሚገኙት ሥፍራዎች ላይ እኛን የሚመስሉ ወንዶችና ሴቶች ይኖሩባቸው ይሆን? ሁለቱ የካምብሪድጅ ሊቃውንት የሚናገሩትን የተከተልን እንደሆን ከአንግዲህ ወዲህ በሳይንስ በኩል ይህን ሐሳብ ለመካድ የሚያስችል ምንም ነገር አንደሌለ ለማረጋገጥ እንችላለን።

ዓለምን የሚያረጋግጥ ምንድን ነው?

አንድ ኤውሮፓ አቆጣጠር በ፲፱፻፳ ዓ.ም አቅራቢያ በዓለም አፈጣጠርና አስተዳደር ሕጎች ላይ ቃላት ጥያቄ ያመጣ በከዋክብት ምርመራ ረገድ አንድ አዲስ የሆነ ነገር ተፈጠረ። እሱም፡ አነዚህ ጋላክሲ የተባሉት በብዙ ሚሊዮርድ የሚቆጠሩት የተከማቹ ከዋክብቶች በሚያስደንቅ ፍጥነት ነፃ በሆነው ሥፍራ ሲበሩና ሲፈውጡ የመገኘታቸው ሁኔታ ነው።

ነፃ በሆነው ሥፍራ የሚረጡት አነዚህ ጋላክሲዎች ሁለት ሚሊዮርድ የብርሃን ዘመን በሚሆን ርቀት ውስጥ ሲደርሱ የብርሃንን ያህል ፍጥነት ያገኛሉ። እነሱም በዚህ አኳኋን ሲጓዙ ሊታዩ አይችሉም። (በዓለም ውስጥ ካሉት ሁሉ እጅግ ኃይለኛ የሆነው በዩናይትድ ስቴትስ በፓሎማር ተራራ ላይ የሚገኘው ቴሌስኮፕ ከአንድ ሚሊዮርድ የብርሃን ዘመን ርቀት ወዲያ ለመመልከት አይችልም)። በዚህ አካሄድ መላው የኒቨር ጐኑ እየሰፋ የሚሄድ አንድ

ትልቅ ኳስ ከመምሰሉ የተነሣ ጋላክሲዎችን ሞልቶ የተሸከመው ይህ ኳስ ክብ ወደሆነ ሥፍራው ለመድረስ በቃላት ፍጥነት ሲሮጥ ይታያል።

አንዳንድ ከዋክብት መርማሪዎች አስደናቂ ስለሆነው ስለዚህ ሁኔታ ጉዳይ ከዚህ ቀጥሎ ያለውን አስተያየት ሰጥተዋል። «የኒቨርስ በመጀመሪያ ፍጥረቱ ጠባብ በሆነ ሥፍራ ላይ ተሰብስቦና ተወስኖ ይገኝ የነበረ ነገር ነው። ነገር ግን «ከጥቂት ጊዜ በኋላ አንድ ቃላት የሆነ መፈንዳት ስለደረሰ ይህ ዓይነተኛ አደጋ የየኒቨርስን ቀሪ ክፍሎች መካከለኛ ከሆነው ሥፍራ ርቀው በያለበት እንዲበታተኑና «እንዲሰራጩ አደረጋቸው» የሚል ነው።

ይሁንና በዚህ ሐሳብ ላይ አንድ ጽኑ የሆነ ሌላ ተቃዋሚ ሐሳብ መጥቶበታል። ይኸውም ጋላክሲዎች የተገኙት ቅርብ በሆነ ጊዜ ውስጥ መሆኑና በፀሐይና በመሬት መስፋፋት ረገድ የተደረገው ምርመራ ብቻውን ሊያስረዳ እንደማይችለው ሁሉ የኒቨር በጣም ወጣት የመሆኑ ሁኔታ ነው።

ሌሎች ከዋክብት መርማሪዎች ደግሞ የኒቨር ወደሰው ነቱ አየር፣ እንደሚሰብስብና እንደሚረቁ ላምባ፣ ሁሉ ተራበተራ የሚሰበሰብና የሚሰፋ ነገር ነው። ሌላ አስረድተዋል።

ሆይልና ሊትልተን ለለዚህ ጉዳይ የሰጡት አስተያየት በፍጹም አዲስና እንግዳ ከመሆኑ የተነሣ በዓለም ውስጥ የሚገኙት አዋቂዎች ይቀበሉት ዘንድ ችግር ሆኖ

ባቸዋል ። ሁለቱ ከዋክብት መርማሪዎች የተነሱበት መወረታዊ ሐሳብ ይህ ነው። ዓይነታዊን ስለየኒሼር ሁኔታ በሰጠው አስተያየት እንደሚታሰበው የኒሼር በውስጡ ይዘት በሚገኘው ማቲዩር ልክ የተወሰነ የስፋትና የክብ ደት ግምት አለው ። ሌላ ማቲዩር (ባሕርይ) የተጨመረ እንደሆነ ነፃ የሆነው ስፍራ እየሰፋና ጋላክሲዎችን እየያዘ (ማለት እየጎተተ) ይሄዳል ።

በጋላክሲዎች ሩጫ የሚታየው የየኒሼር መስፋት እንደሁለቱ ከዋክብት መርማሪዎች አስተያየት የሆነ እንደሆነ አዳዲስ በሆነ በሌላ ማቲዩር (ባሕርይ) መጨመር የሚደርስ ነው ። ይህም ተጨማሪ ማቲዩር ነፃ በሆነው ሥፍራ በአንድ ሚሊዮርድ ዘመን ውስጥ ባንዳንድ ደሴ ሜትር ኩብ ላይ አንድ የሃይድሮጅን አቶም ልክ ይሆናል ተብሎ የሚገመት ነው ።

ከዚህ በተቀር ደግሞ ሆይል ለብቻው ፡ በየኒሼር ውስጥ ያለማቋረጥ ሌሎች ጋላክሲዎች እንደሚፈጠሩ እርግጠኛ በመሆን ያምናል ። በየጊዜው ለሚነሱት አዳዲስ ለሆኑት ለእነዚህ ዓለሞች አፈጣጣር አስፈላጊ የሆነውን የሃይድሮጅን ልክ በሂሳብ ገምቶ ከዚህ በላይ የተጠቀሰውን ቁጥር እንደገና አግኝቶአል ።

በዚህ መወረት እነዚህ የተደረጉት ሁለት ምርመራዎች ፡ የካምብሪድጅ ሊቃውንት ለሆኑት ለሁለቱ አዋቂዎች ፡ ነፃ በሆነው ስፍራ ላይ «ሳያቋርጥ የሚፈጠር» ሃይድሮጅን መኖሩን ሊያረጋግጡላቸው ችለዋል ።

ሆይልና ሊትልተን፡ ከብዙ ሚሊዮርድ ዓመታት በፊት «ቀዋሚ የሆነ ዓለም» ተፈጥሮ ነበር ይባል የነበረውን ሐሳብ ለመቀበል እንደተቻለ ሁሉ ፡ እንደዚሁም እነሱ ያመጡትን «ያለማቋረጥ የሚፈጠር ዓለም» የተባለውን ሐሳብ ለመቀበል ምንም የሚያስቸግር ነገር እንደሌለ ገልጸዋል ።

ይህም ሁሉ ከሆነ በኋላ በተለይ ይህ ምሥጢራዊ የሆነው በመጀመሪያ የነበረው ሃይድሮጅን ከወዴት መጥቶ ይሆን? የሚል መወረታዊ ጥያቄ ይቀርባል ። ምናልባት ይህ ሁኔታ ምንጊዜም ሳይገለጽ ይኖር ይሆናል ። ወይም ደግሞ አለመጠን ከፍተኛ ወደሆነው ወደዚህ ጉዳይ ሐሳባችንን ለመረታተር ለማድረስ የሚችል ሃይማኖት ብቻ ይሆን ይሆናል ።

የብርሃንን ፍጥነት እያለፉ የሚሄዱት ጋላክሲዎችስ የሚጓዙት ወዴት ይሆን? በሐሳብ ገምተን ይጠፋሉ ብለን እንናገራለን። ነገር ግን የዚህ ሁኔታ ዓይነተኛ ትርጉሙ ምን ይሆን? ስለዚህ ጉዳይ የምናውቀው የጋላክሲዎቹ ክብደት ባዲስ አኳኋን ከሚፈጠረው ሃይድሮጅን ጋር እኩል መሆኑን ብቻ ነው ።

ዓለም ፍጻሜ ይኖረው ይሆን?

ወጣት የሆኑት ሁለቱ ዐዋቂዎች በድፍረት ካመጡት አከራከሪ ሐሳብ የተወለደው ይህ የኒሼር በየጊዜው እየታ

ደስ የሚሄድ ዓለም መሆኑ ነው። ያለማቋረጥ ታላላቅ የሆኑ ጋላክሲዎች ሳይታሰብ ግምት ይኖረዋል በማይባል ፍጥነት መንገድ ለውጠውና ወደሌላ ክፍል ተሻግረው ጨርሰው ይጠፋሉ። እንደዚሁም ደግሞ ያለማቋረጥ አንገዳ ከሆነ ከሃይድሮጅን አቶም ምንጭ አዳዲስ የሆኑ ጋላክሲዎችና አዳዲስ ኮከቦች ይወለዳሉ። አንፀባራቂና በጣም ሰፊ በሆነው በዚህ ቀፎ ውስጥ የ «ሱፔርኖቨዎች» እሳትና ነበል ባል ሲቀጣጠል ይታያል። ከዚህም መፃት ውስጥ ደና ግል የሆኑ አዳዲስ ፕላኔቶች ይወለዳሉ። ሕይወት ያለው ነገርም ከመካከላቸው ወጥቶ እነሱን ለመማረክና ተገዢ ለማድረግ ይሸቀዳደማል። በእነሱም ውስጥ አእምሮ ያላቸው የሚያስቡ፣ የሚሠሩ፣ የሚሰቃዩ ወይም የሚስቁ ፍጥረቶች ይረቡባቸዋል።

ሆይል ይህን ሁሉ ከመዘዘን በኋላ በመጨረሻ አስተያየቱን ሲሰጥ፣ ይህ ዩኒቨር ታላቅ ደስታ የሚሰማው የሚያፈራዝ ዩኒቨር ነው ሲል ንግግሩን አቆመ።

በሥዕሎች ላይ የሚታየው የክርስቶስ መልክ እውነተኛ ነውን ?

ከጥቂት ወራት በፊት አንድ የእንግሊዝ አገር ሰው «ሰንዴይ ታይምስ» በሚል ስም ለታወቀው ጋዜጣ በጻፈው ደብዳቤ «በጠቅላላው የመድኃኒታችንን የየሱስ ክርስቶስን መልክ የሚሥሉ የኪነ ጥበብ ሰዎች ሁሉ አለመጠን ተመሳሳይ የሆኑ ሥዕሎች የሚሥሉበትን ምክንያት የሚያስረዳኝ ሰው ይኖር ይሆን ? » ሲል አንድ መሠረታዊ ጥያቄ አቅርቦ ነበር።

ይህንንም ጥያቄ ያነበበ አንድ ሌላ ተመልካች በሰጠው መልስ ውስጥ፣ «የክርስቶስ ሥዕሎች ሁሉ የሚመሳሰሉበት ሁኔታ ራሱ የተለየ አስተያየት ማግኘት የሚገባው ነው። ምክንያቱም በሱ አማካይነት አንድ የምናስተውለው ነገር አለን። ይኸውም በመጀመሪያዎቹ የክርስትና ዘመናት በተቻለ መጠን እውነተኛውን የጌታን መልክ በዝርዝር የሚገልጽ አንድ ጽሑፍ መዘጋጀቱንና ይህ ጽሑፍ ከዚያ ወዲህ በየዘመናቱ ለተነሡት ሠዓሊዎችና ጠራቢዎች የመድኃኒታችንን ምስል ያዘጋጁ ዘንድ ሳይረዳቸው እንዳልቀረ የሚያስረዳ ነው» ሲል ሐሳቡን ገልጾ ነበር።

ሁለተኛው አንባቢ ምስተር ጆን ኤም ዋላስ ይባላል። እሱም በለንደን ከተማ የሚኖር ሰው ነው። እንደሱም አስተያየት ባሁኑ ጊዜ የክርስቶስን የመልክ ጠባይ በዝርዝር የሚገልጹ ሁለት የጽሕፈት ንድፎች ይገኛሉ።

እነሱም (አንደኛው በቫቲካን ገዳም በሚገኘው በጥንታዊ ወያነ ዕቃዎች ማኖሪያ (ሚዩዚውም) ውስጥ ፡ ሁለተኛው ደግሞ በጄኖቫ ከተማ በንዲት ቤተክርስቲያን) ውስጥ በክብር ሥፍራ ተቀምጠዋል ። ሁለቱም ንድፎች የወንጌላዊው የቅዱስ ሉቃስ ሥራዎች ናቸው ። ሲል ጆን ዋላስ አረጋግጦአል ።

የተባሉት የጽሕፈት ንድፎች የቅዱስ ሉቃስ ሥራዎች መሆናቸው ቢረጋገጥም ባይረጋገጥም ፡ ዛሬ በንጽጽ ሥፍራዎች በጥንቃቄ ተጠብቀው የሚታዩት በመጀመሪያው የክርስትና ዘመን የተዘጋጁት ሥዕሎች እውነተኛውን የክርስቶስን መልክ የማይገልጹ ቢሆኑ ኖሮ ፡ ጌታን በቅርብ ለማወቅ ዕድል የፈቀደላቸው የዘመኑ ሰዎች አይተው ይነቅሩአቸው ስለነበር ፡ በዚህ ምክንያት ሥዕሎቹ እውነተኛነት ናቸው ተብለው እስከዘመናችን ለመድረስ አይችሉም ነበር ። ይህ አለመሆኑ ብቻ የሥዕሎቹን ትክክለኛነት በጉልህ የሚአስረዳ ነው ።

በመጀመርያው የክርስትና ዘመን በሮማ ከተማ የክርስቲያኖች መደበቂያ በነበሩት ዋሻዎችና መቃብሮች ውስጥ የተገኙት የክርስቶስ መልክ የተሣለባቸው የሚባዙት የመዳብ ምልክቶች ፡ በኋላ በቆስጠንጢኖስ ዘመን መንግሥት ጊዜ በየአብያተ ክርስቲያናቱ ውስጥ ሁሉ በዝተው ከተሠሩትና ቀጥለው የቢዛንቲን ሰዎች ከዚያ ደግሞ የመከከለኛው ክፍለ ዘመን ሰዎች ገልብጠው ከሠ

ሩአቸው የክርስቶስን መልክ ከሚያሣዩ ሥዕሎች ጋር እጅግ የሚመሳሰሉ ናቸው ። ዳግመኛ ልደት በተባለው ዘመን የተነሡት ሠዓሊዎችና ጠራቢዎችም ፡ ምንም እንኳን የአሠራራቸው ባሕል የተለየ መሆኑ ቢታወቅም ፡ የክርስቶስን መልክ በሣሉበት ጊዜ ሁሉ ከእውነተኛው ማለት ከፈተኛው መንገድ አልወጡም ።

የጌታን መልክ የሣሉ ሊዎፕሮዶ ዳቪንቺ ራፋኤልና ከዚያም ወዲህ አየተከታተሉ የመጡት የኪነ ጥበብ ሰዎች በተለይ የታላቁን የናዝሬት መምሕር መልክ ለመሣል በጥከሩ ጊዜ ለዚህ ለሥራቸው መሠረት ያደረጉት ጥንታዊ ሥዕል ወይም ደግሞ የጽሕፈት ንድፍ ፡ ጌታን በቅርብ ለማወቅ ከቻሉት ከንጽጁ ሰዎች የተገኘ የእውነተኛውን መልክ ጠባይ የያዘ ለመሆኑ እርግጠኞች ነበሩ ።

በዚህ ክርክር ውስጥ ተከፋይ ለመሆን የፈለገ በሌንደን ከተማ የሚኖር ብራውን የተባለ የ «ሰንደሮ ታይምስ» ጋዜጣ አንባቢ ደግሞ ስለዚህ ጉዳይ ሐሳቡ ፡ ሊሰጥ ፡ «ዳግመኛ ልደት በተባለው ዘመን ውስጥ የነበሩት ሠዓሊዎችና ጠራቢዎች የክርስቶስን መልክ የሣሉት ወይም የቀረጹት በጠቅላላው ከቢዛንቲን ሥልጣኔ ባገኙት መረጃ መሠረት ነው ። ከዚያ ወዲህ የተነሡትም ሠዓሊዎች የተከተሉት ይህንኑ መንገድ ነው ። ነገር ግን ከቢዛንቲን ሥልጣኔ በፊት የነበሩት ሥዕሎች ፡ «ክርስቶስ ዘፍጹም ወጣትና አለመጠን ውብ የሆነ ጽሕም የሌለው መምሕር እንደነበረ ያሳያሉ» ሲል አስረድቶአል ።

ዳግም ብራውን አንድ ሌላ አስተያየት አምጥቶአል። በቫቲካን ገዳም ሚይዜውም ውስጥ ይገኛል የሚባለው የቅዱስ ሉቃስ የጽሕፈት ንድፍ የወንጌላዊው የሉቃስ ሳይሆን፣ «የአዲሱ ሉቃስ» በሚል ስም የታወቀ ያንድ የሌላ ሰው መሆኑንና ይህም ሰው ብዙ ጊዜ በስህተት ምክንያት ከወንጌላዊው ጋር እየተሰባጠረ መጠራቱን አስ ገንዝቦአል።

ደንሰታን ሐርት የተባለ የዚሁ ጋዜጣ ሦስተኛ አን ባቢ ደግሞ፡ በጠቅላላው የየሱስን መልክ የሣሉ የኪነ ጥበብ ሰዎች በመጀመርያው የክርስትና ዘመን መሠረት ያደረጉት ጌታ በተሰቀለ ጊዜ በኢየሩሳሌም አውራጃ የሮም መንግሥት እንደራሴ የነበረው ጲላጦስ ለከፍተኛው ለሮም ምክር ቤት ያስተላለፈውን መግለጫ (ፊፖርት) ነው ሲል አረጋግጦአል። እሱም በስተያየቱ፣ ጲላጦስ፣ ክርስቶስ የተከሰሰበትን ምክንያት ለበላይ አለቆቹ ሲያስታውቅ እን ደዚሁም የአቋቋሙንና የመልኩን ሁኔታ በዝርዝር የሚገልጽ ነገር ሳይልክ አልቀረም ብሎ ይገምታል። ሐርት፣ ይህን የመሰለው አደራረግ በሮማውያን በሕል ውስጥ የነበረ ነገር መሆኑን ጨምሮ አስታውቆአል። በጭሩ በዚህ ጲላጦስ ለሮም በስተላለፈው መግለጫ ውስጥ በዝርዝር ተመልክቶአል የሚባለው የጌታ የመልክ ጠባይ ይህ ከዚህ ቀጥሎ የሚገኘው ነው።

«..... ቁመቱ ረጅም፡ ሰውነቱ መካከለኛ « መልኩ እጅግ የተዋበ በፍቅርና በክብርት የሚመለከ

« ቱት ሰው ነው። ፀጉሮቹ የለሰለሱ እስከ ጀርዎቹ « ድረስ ቀጥ ብለው ወርደው ከዚያ ደግሞ ትከሻው ላይ « ያርፋሉ። እነዚህ ፀጉሮቹ በአናቱ መካከል ልክ እንደ « ናዝሬት ሰዎች ወግ ከሁለት ወገን ተከፍለዋል። በፊቱ « ላይ ምንም ዓይነት ጠባሳ ወይም የተጨማሪ ነገር « አይታይበትም። የፊቱ አወራረድ ቀጥ ያለ ሆኖ ቀለሙ « ወደብርቱክንነት ያደላል። አፍንጫውና አፉ በጣም የተ « ስተካከሉ ከመሆናቸው የተነሣ በነሱ ላይ ምንም የሚ « ነገር ነገር የለም። ጽሕሙ እጅግ የበረከተ ነው። የጽ « ሕሙም ቀለም ከፀጉሮቹ ቀለም ጋር የሚመሳሰል ሆኖ « ሳይረዝም ወደሁለት ወገን ተከፍሎአል። አስተያየቱ « በጠባይ መብሰልንና ጭምር ንጽሕናን ያመለክታል። « ዓይኖቹ በጣም የጠሩና ፈጣኖች ናቸው። ሲናገር በዝግታ « ነው። ድምፁም ይማርካል። በጭሩ ይህ ሰው በዚህ « የተለየ ሆኖ በሚታየው ውበቱና ሁኔታው ብቻ ከቀ « ሩት የሰው ልጆች እጅግ ብልጫነት ያለው ነው። »

ይህ ከዚህ በላይ የተዘረዘረው የመልክ ጠባይ በእርግጥ በጲላጦስ መግለጫ ውስጥ የነበረ ነገር መሆን አለ መሆኑ ቢታመንም ቢካድም፣ የሚበዛው ክፍል ባሁኑ ጊዜ የጌታን መልክ ከሚገልጹት ሥዕሎች ጋር የሚቀራረብ በት ብዙ መንገድ እንዳለው የታወቀ ነው።

ጆን ሩሴል የተባለ የ «ሰንደይ ታይምስ» ጋዜጣ የኪነ ጥበብ ክፍል ሐተታ ጸሐፊ፡ የጌታን መልክ በለሣሉ ሰዎች ጉዳይ ሐሳቡን ሲሰጥ፡ ምንም ለጊዜው በየዘመኑ የተነሡት

ሠንሊዎች በታሪክ መሠረት ሲያያዝ የመጣውን እውነተኛውን ሁኔታ ለመከተል መሞከራቸው ቢታወቅም፡ የሚባዙት በመጠኑም ቢሆን የየራሳቸውን ስሜት ሳይጨምሩበት አልቀሩም ሲል አስነንዝቦአል። ለምሳሌ፡ አንዳንዶቹ ሠዓሊዎች፡ በጌታ መልክ ላይ ሥልጣንን፡ አንዳንዶቹ ርኅራኄና ፍርኅነትን፡ አንዳንዶቹ ብልህነትን ወይም ማስተዋልን አንዳንዶቹ ቁጣን ሥለውበታል። ይህ ሁሉ ከሠዓሊዎቹ የስሜት መለያየት የመጣ ሲሆን፡ በመልክ በኩል ግን መንፈሱ በጣም የተቀራረበ ነው።

የታላቁን መምህር እውነተኛ መልክና ቅርጽ በነዋሪነት ለተከታይ ትውልድ እንዲደርስ ያደረጉ በቅርብ ያወቁት አንዳንድ ሰዎች፡ ወይም የመጀመሪያዎቹ ክርስቲያኖች ቢሆኑም ወይም ደግሞ በጳጳሳዊ መግለጫ ውስጥ የተገኘ ሁኔታ ነው ቢባልም፡ ዛሬ በሠዓሊዎች ስሜት ምክንያት ባንዳንድ ወገን ማለት በአስተያየት ረገድ ጥቂት ልዩነት የሚታይባቸው የጌታ ሥዕሎች ከእውነተኛ ምንጭ የተቀዱ መሆናቸው የሚያጠራጥር አይደለም።

እውነተኛው ናፖሌዎን የሞተው፡
በቅድስት ሔሌና ደሴት ነውን ?

የዛሬ ሀያ ዓመት የውጭ አገር ቋንቋ ለመማር ወደ ፈረንሳይ ትምህርት ቤት በገባሁ ጊዜ በተለይ አጥርቼ የማውቃቸው ሁለት ቃላት ብቻ እንደነበሩኝ አስታውሳለሁ። እነሱም “መሴ” ና “ናፖሌዎን” የተባሉት ናቸው።

የመጀመርያውን እንደምን እንደሰማሁት ብጠየቅ ለማስረዳት እችል ይሆናል። ሁለተኛውን ግን ከምን እንደገበየሁት አረጋግጬ ለማመልከት ጥቂት ሳያስቸግረኝ አይቀርም። ምናልባት ስመ ጥሩው ኢትዮጵያዊ ደራሲ ብላቴን ጌታ ኅሩይ “ጎሐ ጽባሕ” በሚል አርአስት ያሳተሙት መጽሐፍ በአማርኛ መምህራ እጅ ይገኝ ስለነበር ምንም እንኳን ገባቡ በሙሉ ባይገባኝ በውስጡ ያሉትን ሥዕሎች ለማድነቅ ያህል መጽሐፉን ባገለበጥኩበት ሰዓት የናፖሌዎንን መልክ አይቼ ስሙ በጭንቅላቴ ውስጥ የተቀረጸው በዚህ ምክንያት ይሆናል ብዬ እገምታለሁ። ነገር ግን የዚህን የገናና ሰው ስም የሰማሁት የዛሬ ሀያ ዓመት ነው ብልም አሁንም ቢሆን ስለሱና እንደዚሁም ስለፈረንሳይ ቋንቋ የማውቀው ከ “ናፖሌዎን” ከ “መሴ” ደረጃ የሚያልፍ ወይም የሚርቅ አይደለም።

በታሪክ ውስጥ፡ ብልህ፡ ጀግና፡ ዘዴ አዋቂ ታላቅ
የጦር መሪ፡ መልካም አስተዳዳሪ በተባሉት አንቀጾች ሁሉ

የታወቀው የፈረንሣዊው ንጉሠ ነገሥት የናፖሌዎን ቦና ፓርት ገድል እስከዛሬ ድረስ የብዙዎችን ሕሊና ሲያናው ጽና ሲማርክ የኖረ ወደፊትም ለብዙ ዓመታት ይህን ጠባ ዩን ሳይለውጥ የሚኖር ዓይነተኛ ነገር መሆኑ የማይካድ ነው ።

የዚህን ሰው የጽሕፈት ታሪክ በማንበብ ወይም ደግሞ ዜናውን በመስማት ስሜታቸው የማይሰክር፣ ወኔላቸው የማይገነፍል ሰዎች በዓለም ውስጥ ቢገኙ በጣም ጥቂቶች ይሆናሉ ።

ከጥቂት ዓመታት በፊት በገበታቸው ላይ ምሳኢን ድጋብዝ ከጠሩኝ ካንዲት እመቤት ጋር ስለታሪክ ስናወራ “ከሚያውቁክቸው ታላላቅ ሰዎች መካከል በከፍተኛ ግምት የሚመለከቱት ወይም የሚያደንቁት የትኛውን ይሆን ? ” ብዬ ብጠይቃቸው ጥቂት ስንኳ ሳያመነቱ “ናፖሌዎንን” ነው ሲሉ መለሱልኝ ። በበኩሌ በዚህ በመልሳቸው በብዙ ሳልደነቅ በተለይ ወደዚህ ሰው ያዘነበ ሉበትን ምክንያት ለማወቅ ያህል ብቻ ደግሜ ብጠይቃቸው “እረ ናፖሌዎን የማይወደድበት ምን ነገር አለ ? ” የሚል የሚያስደነብር መልስ ሰጥተውኛል ። የሚባዙትም ሰዎች ዝንባሌ ይህን የመሰለውን በጥሩ አማርኛ “የጭረና አድ ናቆት” ብዬ ልሰይመው የምፈቅደውን ባሕል የሚከተል መሆኑን መረዳት የጀመርኩት ከዚያን ጊዜ ወዲህ ነው ።

ናፖሌዎን በሕይወቱ ዘመን በጀኔራልነት፣ በንደኛ ቆንሲልነትና በንጉሠ ነገሥትነት በጦር ሜዳም ሆነ በሰላ

ማዋ አስተዳደር ረገድ የፈጸማቸው ሥራዎች የብዙዎችን ደራሲያን መንፈስ እየቀሰቀሱ እንደውሀ ሙላት የሚጉርፍ ቅኔና ጽሕፈት እንዲፈልቅ አድርገዋል ። በፈረንሣይ አገር ናፖሌዎን ከሞተ ወዲህ ስለሱ በተጻፈው ድርሰት ጸተሠራው ቴያትርና ሲኔማ የተገኘው ገቢ ገንዘብ ይህን በመሰለ መንገድ በሌላ ጽፍል ከተገኘው ገንዘብ አጅግ የሚበልጥ ነው ። የናፖሌዎንን ታሪክ በጥንቃቄ የተከተለ አንድ ደራሲ እስከዛሬ ድረስ ስለዚህ ሰው ጉዳይ ተዘጋ ጅተው የወጡት መጻሕፍትና እትሞች ከአሥር ሺህ ቍጥር እንደማያንሱ አረጋግጦአል ።

የናፖሌዎንን ሕይወትና ሥራ በልዩ ልዩ መልኩ ለመተረክና ለማተት የሞከሩ ደራሲያን ብዙዎች እንደ ሆኑ አይዘነጋም ። በፈረንሣይ አገር ብቻ “ያንድ የንጉሠ ነገሥቱ የአልፍኝ አሽከር ማስታወሻዎች” በሚል ስም የታወቁትና ከዚያ ወዲህ በምርመራ ሐሰት መሆናቸው የተረጋገጡት አሥር መጻሕፍት (ቪሊዮሞች) ታትመው ከወጡበት ጊዜ ጀምሮ እነዚህን ማስታወሻዎች በመመር ኩዝ ወይም ደግሞ ሌላ ዓይነት ጥናት በማድረግ የንጉሠ ነገሥቱን ታሪክ የጸፉ ታላላቅ ደራሲያን ቍጥራቸው ከሀያ አያንስም ። እነሱም (አንዳንዶቹን ለመጥቀስ ያህል) ቴዩርክ፣ ሆትሪቭ፣ ሆሶንቪል፣ቫንዳል፣ ሆሴይ፣ አክታቭ አብሬ ፍሬዴሪክ ማሶን (አሁን በሕይወት የሚገኙት) ሉዊ ማድለንና ዣን ሳቫን የተባሉት ናቸው ።

ከአኒዚህም መካከል በተለይ ፍሬዴሪክ ማሶን በሚል ስም የታወቀው ታሪክ ጸሐፊ የሀብቱ ብዛት ታላቅ ድጋፍ ስለሆነው በኤውሮፓና አንደዚሁም በሌሎች አገሮች ውስጥ እየተዘዋወረ ከናፖሌዎን ስም ጋር የተያያዙትን ልዩ ልዩ ሥፍራዎች በመጎበኘትና የንጉሠ ነገሥቱ ንብረት የሆኑትን የፀታደር ልብሶች፣ ባርነባዎች፣ መዝገቦች የትንባሆ ሳጥኖች፣ ሠረገላዎችና ጽሑፎች በመግዛት የታሪኩን ምርመራ የተቻለውን ያህል አርቆ ወደሰላሳ አምስት የሚጠጉ መጻሕፍቶች ዐንሶ አበርክቶአል ።

የአሱ ወራሽ በመሆኑ የታወቀውና አሁንም በሕይወት የሚገኘው ሉዊ ማድለን ደግሞ ከስድሳ ዓመት በማያንስ ጊዜ ውስጥ የንጉሠ ነገሥቱን ሥራና ሕይወት በቅርብ ሲያጠና፣ ሲያበጥርና ሲያመሳክር ቆይቶ በጠባይና በቀጥታ ረገድ ከፍሬዴሪክ ማሶን የማያንሱ የታሪክ መጻሕፍት አውርሶአል ።

ዳግም በአኒዚህ ደራሲያን መካከል በሐሳብም በሥራም የተለየ ሆኖ የሚታይ አንድ ሌላ ደራሲ ይገኛል ። እሱም ገዢ ሳቫን የተባለ የናፖሌዎንን ገድል በመጻፍ ከቴዎድሮስ ጀምሮ ሲያያዝ የመጣውን ወግ ለመውረስ የሚጥር ሰው ነው ። ይህ የ፴፱ ዓመት ታሪክ ጸሐፊ ከአሥር ዓመታት ጥረት በኋላ ለብርሃን ያበቃቸው መጻሕፍት በፍሬዴሪክ ማሶንና በሉዊ ማድለን ከተዘጋጁት ገድሎች ጋር በብዙ የማይመሳሰሉ የናፖሌዎንን መልክ ባዲስ

ሁኔታ የሚያሳዩ ናቸው ። ከእሱ በኋላ የሚነሳ አንድ ሌላ ታሪክ ጸሐፊ እስኪያሻሽላቸው ወይም እስኪለውጣቸው ድረስ በድፍረት ጸጋ ያጌጡት የሳቫን መጻሕፍት አሁን ለጊዜው እጅግ ሰፊ በሆነው በናፖሌዎን ሕይወት ውስጥ ደንበኛ ሥፍራ ይዘዋል ።

የናፖሌዎንን የግል ሕይወትና ሥራ ለመመርመርና የምርመራቸውን ፍሬ በጽሕፈት ለማውረስ የደከሙ ታሪክ ጸሐፊዎች ሁሉ ምንም ለጊዜው በጸጻፋቸው፣ በቀራረባቸውና የንጉሠ ነገሥቱን ዜና በሚተርኩበት መንገድ የሚለያዩ መሆናቸው ቢታወቅም፣ በጠቅላላው ሁሉም የሚመሳሰሉበት ወይም የሚዛመዱበት አንድ ዓይነት ባሕል ያላቸው ይመስለኛል ። እሱም፣ ስለናፖሌዎን ያላቸው ከፍተኛ አድናቆትና በዚህ አድናቆት የመማረካቸው ሁኔታ ነው ። በድርሰታቸው ውስጥ ይህ የአድናቆት ስሜት በብዙ ሥፍራ ተጭኖ ይገኛል ። እንዲያውም የአንጻንዶቹ ከዚህ አልፎ ፍጹም ወደሆነ ፍቅር ወይም ደግሞ ለማሃደሞች ብቻ ወደሚፈቀደው (በገበታቸው ላይ ያስተናገዱኝን እመቤት እምነት ወደሚመስለው) .. 'የጭፍና አምልኮ'.. ያዘነበለበት ማስረጃ ሊገኝ ይችላል ።

በጠባያቸው፣ በዕውቀታቸውና በሥራቸው ከተርታው ሰው የተለዩ ናቸው ተብለው የሚታሰቡትን ያንጻንድ ታላላቅ ሰዎች ታሪክ የሚያዘጋጁ ጸሐፊዎች በተቻለ መጠን ከሌላው ሞያቸው ጋር በጽሕፈት ሊያወርሱት በሚፈልጉት ታሪክ ራሳቸው ተማርከው ወይም ተውጠው

እንዳይቀሩ ማሰብን ጨዋረው ሊይዙ ይገባል ብዬ አስባ ለሁ = ከዚህ አለመጠን አደገኛ ከሆነ ረገረግ ለማምለጥ ዕድል የሚፈቀድላቸው በጣም ጥቂቶች ናቸው = ታሪኩ በሚጻፍለት ሰው የግል ሕይወትና ሥራ አስቀድሞ የተማረከ ወይም ከዚያ ወዲህ ወደሰውየው ታሪክ በዘለቀ ቀጥሮ የሐሳቡ ደካማነት በቶሎ እንዲሸነፍ የሚያደርገው ታሪክ ጸሐፊ፡ በግል አድናቆቱ በፍቅሩና በስሜቱ ያልተበረዘ የነጠረ ታሪክ ለማዘጋጀት የሚያዳግተው ይመስለኛል = የተባለውን ታሪክ በሚጽፍበት ጊዜ (ሳይወድ ወይም ወደ) ከቶ የሚጨምርበትና የሚቀንስለት ነገር አያጣም =

በሰውቀታቸው በሥራቸውና በጠባያቸው የተመሰገኑ ሰዎች ሁሉ በተለይ ከሚታወቀውና ከሚመሰገኑበት ሞያ ውጭ (ፍጡሮች ስለሆኑ) የሚነቀፉበትም ጉድለት ሊኖራቸው ይችላል = ይህን ጉድለታቸውን ከሞያቸው ነጥሎ ስለሁለቱም ሁኔታ ትክክለኛውን ነገር መጻፍ የእውነተኛች ታሪክ ጸሐፊዎች መሠረታዊ ተግባር መሆን አለበት = ነገር ግን በዓለም ውስጥ ይህን ወግ ጠንቅቀው የሚጠብቁ ስንት ታሪክ ጸሐፊዎች ለማግኘት ይቻላል ? ጸሐፊዎቹ የተባለውን ወግ ባለመጠበቃቸው እውነተኛች ሊባሉ አይቻሉም ብሎ መናገሩም ጥቂት የከበደ ነው = የተሻለ አንቀጽ በመፈለግ፡ የመንፈስ ወይም የስሜት ድካም ያጠቃቸው፡ የሚተርኩትን ድርጊት ከግል ዝንባሌ አቸው ጋር አዋህደው የሚያትቱ፡ የታሪክ ጸሐፊ ሁሉ መጀመሪያ ግዴታ የሆነውን ሙሉ ነፃነትን ለሐሳባቸው

ሊያጉናጽፉት ያልቻሉ ናቸው ቢባል ማንም ሰው ያለብዙ ክርክር የሚቀበለው አስተያየት ይመስለኛል =

ይህን ስል፡ በጠቅላላው የናፖሌዎንን ታሪክ የጻፉ ሰዎች ከግል ዝንባሌአቸው ጋር የተሰበሰበውን በብዙ ክፍል ክብርና ምስጋና የሚገንቡትን ሁኔታ ብቻ ከመግለጽ በተቀር የሚነቀፍበትን መደብ በዝምታ አልፈውታል ማለቱ አይደለም = በዚህ ረገድ በታላላቆቹ ታሪክ ጸሐፊዎች ላይ የምሰነዝረው ማናቸውም „ሂስ“ ክሮፍረት ሊቆጠር ይገባል = ባጭሩ የምለው የናፖሌዎንን ገድል በሚተርኩትና ባነበብኳቸው መጻሕፍቶች ውስጥ (ምናልባት የራሴ ስሜት ብቻ ሊሆንም ይችላል) በተለይ ማናቸውንም ሁኔታ ከአርሱ ስም ጋር የተያያዘው ደመና ሸፍኖታል፡ ወይም በግልጽ ለመናገር ማናቸውንም ድርጊት እጅግ የደመቀውና በኋላም በየዘመኑ የተነሡት ጸሐፊዎች በበለጠ አኳኋን ያጎሉት የግል ዜናው ወርሶት ይገኛል ነው =

ናፖሌዎን ያለጥርጥር ከሚበዙት ሰዎች ከፍ ብሎ የሚታይበት የብልህነት፡ የጀግንነት፡ ያስተዳዳሪነት፡ የጦር አዛዥነትና በጠቅላላው ሠራዊትን የሚያነቃቃበትና የሚመራበት የተለየ ስጦታ እንደነበረው የማይካድ ነው = በዚህ ረገድ ይህን የተለየ ሰው የሚያደርገውን ስጦታ ሊገፉት ከሚጣጣሩት ከንዳንድ (የፈረንሣይ ተወላጆች ካልሆኑት) ጸሐፊዎች ጋር በፍጹም አልስማማም = ዝን

ሳቸን በሚል ስም የታወቀውም የፈረንሳይ አገር ሰው የአክዚህን “የደረጃ ታሪክ አፍራሽ” ተብለው የሚጠሩትን ወገኖች በሕል የሚከተልበት ብዙ መንገድ አለው። ይሁንና ሰፊ ወደሆነ መግት ሊወስደኝ የሚችለውን ይህን ሐተታ ወደጉን ትቺ በተለመደው አነጋገር «ናፖሌዎን ታላቅ ሰው ነበር» ማለትን አጥብቄ እይዛለሁ። ነገር ግን የዚህ የታላቅ ሰውነት ዜና ሲነሣ አብሮ ሊታሰብ የሚገባውና የሚበዛውን ጊዜ ችላ የተባለ መስሎ የሚታይ ነገር እንዳለ ደግሞ (አሁንም የራሴ ስሜት ሊሆን ይችላል) ለማሳመን እፈልጋለሁ።

ባንድ አገር ውስጥ የሚደርሱትን ሁኔታዎች ወይም መለዋወጦች ሲመለከቱአቸው እርስ በእርሳቸው የተሣሣሩ ከመሆናቸው የተነሣ፣ ጥቂት ጊዜ ለማጥፋት የፈለገ ሰው የአመጣጣቸውን ሐረግ በተገላበጠሽ መንገድ ከታችኛው ጫፍ አንሥቶ እስከላይ ለመከተል ቢሞክር አንዳንድ ጊዜ ጩኸቱን ለማፈን እስኪገደድ ድረስ መንፈሱን የሚገለባብጠው ልዩ ልዩ ነገሮች ይገጥሙታል። እነሱንም በማስተዋል ሐሳቡን ሰፋ ባለ ሜዳ ላይ የለቀቀው እንደሆነ በአክዚህ በተሣሣሩት ሁኔታዎች ውስጥ ለምሳሌ (አስቀድሞ ይህ ነገር በይደርስ ኖሮ ተከታይ ይኸኛው ነገር ሊመጣ በልቻለም ነበር) እያለ የሚያደርገው ምርምር ናላውን ወደመዘር ይመራዋል።

በፈረንሳይ ታሪክ ውስጥ በተለይ ከሚታሰቡት ሁኔታዎች መካከል በኔ አስተያየት የአንሲክሎፔዲስቶች

መፈጠር፡ የሩሶ ወደፈረንሳይ አገር መምጣትና እንደዚሁም የ፲፯፻፹፱ ና የ፲፯፻፺፫ ዓመተ ምሕረቶች ቅድሚያ ሊኖራቸው ይገባል ብዬ እገምታለሁ። እነዚህን፡ እነ ሮቤስ ፒዬርና አሁን በዚህ ትችት ውስጥ ስናነሣው የቆየነው ናፖሌዎንም በዚህ ማዕበል ውስጥ የተፀነሱና ያደጉ ናቸው። ሁለቱ የመጀመሪያዎቹ የዋና ልምድ ስላልነበራቸው ወይም ደግሞ የያዙት መቅዘፊያ በመሰበሩ ምክንያት በዘመኑ ግርግርና የፖለቲካ ማዕበል ተውጠው ቀሩ። ናፖሌዎን ግን የሠፈረበት ጀልባ በብልህ ሰዎች አጅ የሚመራ በመሆኑ ወደዳር ለመውጣት አስቀድሞ የተረጋገጠ ዕድል ንበረው። እነዚህም የጀልባ መሪዎች (አንዳንዶቹን ለመጥቀስ ያህል) ገዢፊን፡ ታሴይሬን፡ ሩቪ በሚል ስም የታወቁት ሆነው ይገኛሉ። የናፖሌዎን ዕድገት ጉዳይ ሲነሣ ዘወትር የአክዚህም ስም አብሮ መነሣት ይኖርበታል።

ዳግም የጀልባዎቹን መሪዎች ትተን ወደኋላ የተመለከትን እንደሆነ ያለጥርጥር አስተያየታችን ባንድ መሠረታዊ ጥያቄ ላይ ማረፍ ግዴታ ይሆንበታል። ይህም ጥያቄ፡ በሩድ ሳይቀር እንደምን እንደሚሠራ በማስረዳት የተሰወረውን ምሥጢር የገለጹት አንሲክሎፔዲስቶች ባይፈጠሩ፡ ሞገደኛው ሩሶ የዚህን ዓለም ብርሃን ባያይና ፹፱ ና ፺፫ የተባሉት ዓመተ ምሕረቶች በታሪክ ውስጥ መደበኛ ሥፍራ ባያገኙ ኖሮ “ናፖሌዎን” የተባለው የኩርስ ስም በዓለም ሰነት ላይ ይደውል ነበርን? የሚል ነው። ናፖሌዎን ራሱ ከእርሱ በፊት በጎርፍ ኃይል ተጠ

ርገው ስለተወሰዱት ሰዎች ሲናገር፡ “የፈረንሳይ ንቅናቄ ሐድር የተባለችውን አውሬ ይመስላል፡፡ በማለት የሰጠው ምሳሌ ለእሱ አመጣጥ ምክንያት የሆነው ወይም ያገለገለው በእነዚያ በተጥለቀለቁት ሰዎች አማካይነት የተከፈተው መንገድ መሆኑን ያስረዳል። ይህ መንገድ ባይመሠረት ናፖሌዎን ላለመኖሩ ከቶ ከዚህ የበለጠ ማስረጃ ይገኛልን ?

ሁለተኛው አስተያየት ደግሞ በናፖሌዎን ሕይወት ውስጥ ያለፉትን ነገሮች የሚያስተውል ነው። የዚህን ሰው ገድል የሚተርኩት (እኔ ያነበብኳቸው) መጻሕፍት ማናቸውንም ሁኔታ በሱ ስም ሸፍነውታል ብዬ ነበር። ሞኝ ነህ የሚለኝ ሰው አይምጣ እንጂ ከአስከንድር ጀምሮ የነ አረባልን፣ የነ ቁሣርን፣ የነ አቲላን፣ የነ ታሚርላን፣ የነ ጄን ጂስከንን ሕይወትና ሞያ የሚተርኩ መጻሕፍት ሁሉ ዘወትር ሲያበሳጩኝ ኖረዋል ብዬ ለመናዘዝ እፈልጋለሁ። ስለሰዎቹ ብልህነት፣ አስተዳደር ዐዋቂነትና መልካም የጦር አዛዥነት ከፍተኛ አክብሮት አለኝ። ነገር ግን በጦር ሚዳም ሆነ በስተዳደር ረገድ ለተፈጸመው ለበጎውና ለክፉው ተግባር እነሱን ብቻ ለማመስገን ወይም እነሱን ብቻ ኃላፊ ለማድረግ አልፈቅድም። ምናልባት በመንበሩ አናት ላይ የሚገኙ ሰዎች ስለሆኑ በምስጋናው ሰዓት ሁለቱን እጅ፣ እንደዚሁም በወቀሰው ሰዓት ሁለቱን እጅ ሊያገኙ ይገባቸዋል ወደሚለው አስተያየት አዘነብላለሁ።

የቀረው አንድ እጅ ግን ከመንበሩ በታች አስከመጨረሻው ረድፍ ለሚገኙትና በውጊያው ወይም በሥራው ተካፋይ ለሆኑት ክፍሎች ቢደርሳቸው ትክክለኛ ነገር ነው።

ቁሣር የዘወትር ጠላቱ የነበረውን ፖምፔን ለመውጋት በተወለፈ ጊዜ የሚጥል (ባገራችን ባርያ የምንለው) በሽታ ስለነበረበት ልክ ውጊያው ሲጀመር በለመታደል አእምሮውን አጣ። ሲነቃ ጦርነቱ ተፈጽሞ የእርሱ ወገኖች ድል አድርገው ቆዩት። ይህንንም ተግባር የፈጸሙ የበታች መከላከያዎቹና ወታደሮቹ ነበሩ። ቁሣር ሠራዊቱን የሚመራበት አእምሮ በልነበረው በዚያ ሰዓት የተገኘውን የድል ፍሬ መውሰድ ይገባዋልን ? ምናልባት በቁሣር የሕይወት ታሪክ የሰከሩ ሰዎች ጦርነቱ የሚመራበትን አቅድና ብልህነት ያዘጋጅ እሱ ስለሆነ፣ ድሉ በተገኘበት ወቅት ባይኖርም የድካሙ ፍሬ ነውና የመውሰድ መብት ሊኖረው ይችላል ብለው ይሟገቱ ይሆናል። ነገር ግን የጦር ሚዳ ድልና ሌላውም ተግባር ሁሉ ስላይኛው ረድፍ አስከታችኛው ረድፍ በሚገኙ በብዙ ሰዎች ጥረትና ድካም ወደፍጻሜ የሚደርስ መሆኑን ለማይገነዘብ ይህን ለመሰለመግት መልስ መስጠት ስንኳ አስፈላጊ መስሎ አይታየኝም።

እንግዲህ የናፖሌዎንም ሁኔታ ከዚህ ሥርዓት ውጪ አልሆነም። በማራገቡ፣ በፊሽሊ፣ በዩና፣ በአስቴርሊትዝ

በፍሬድላንድና በቫግራም የተገኙትን የጦር ድሎች ክብርና ሞገስ በሙሉ ደምረው በጭረና ለዚህ ሰው ሊያስረክቡት ከሚችሉት ጸሐፊዎች ጋር ለመስማማት ያዳግተኛል። “የናፖሌዎን ከድ” እየተባለ የሚጠራውን የሕግ መጽሐፍ ሳይቀር (የሐሳቡ ወጣኝ እሱ ነው በማለት) ስሙን ከነክብሩ ሊያከናውኑት ከሚመኙ አድናቂዎች ጋር አልደመርም። ሊታወቅለት ከሚገባ ታላቅነት በላይ ለሰው (በአይወቱም ሆነ ከሞቱ በኋላ) የራሱ ያልሆነውን የታላቅነት ጸጋ መስጠት መቶ በመቶ ስህተት እንደሆነ ከልብ አምናለሁ።

እንደኔ አስተያየት ሰውን መቶ በመቶ ማመስገን ወይም ደግሞ መቶ በመቶ መንቀፍ የሚገባው ለተሠራው ነገር በሙሉ ኃላፊው እሱ ሆኖ በሚገኝበት ጊዜ ብቻ ነው። ለምሳሌ ራፋኤል፣ ዳቪንቺ ወይም ራምብራን በጥበብ የሠሩአቸውን ሥዕሎች፣ ሚኸል አንኸር በብልሐት የጠረባቸውን ሕይወት ያላቸው የሚመስሉትን ቅርጾች፣ እንደነሁጉ፣ እንደነዲኬንስ፣ እንደነቶልስቶይና እንደነዶስቶዬቭስኪ ያሉ ደራስያን የፍጥረትን ጭንቀና መከራ ሕሊናን በሚያጉሰቁል መንገድ የገለጹባቸውን መጻሕፍት በምንመለከትበት ሰዓት እነዚህ ትርኢቶች በሚሰጡን ስሜት መጠን፣ ከውስጣዊው ሰውነታችን የሚፈልቀው ምሥጋናም ሆነ ሂስ፣ በሙሉ ለተባሉት ሰዎች ቢደርሳቸው ምናልባት ቅርታ አያስከትል ይሆናል። ይህም ሆኖ እነሱንም ስንኳ ሳይቀር ባለዕዳ የሚያደርጋቸው አንድ

መሠረታዊ ነገር ይገኛል። ይኸውም ሥዕሎቹም፣ ቅርጾቹም፣ መጻሕፍቶቹም የሚገልጹት በፍጥረት ባሕል ውስጥ ያለውን ነገር ስለሆነ ያለረዳት ሊከናወኑ አልቻሉም ማለት ነው። አንድ ሰውን የማላስታውሰው ምዕራባዊ ፍላስፋ ሥራውን አጠናቅቆ ለአንባቢዎች በሚያቀርብበት ጊዜ “ሕዝብ ሆይ! ካንተ የወሰድኩትን እነሆ መለስኩልህ” ሲል ያሰማው ድምፅ ከፍተኛ ትምህርት የሚገኝበት ነው።

ይህን የግል ስሜቱን ከገለጸኩ በኋላ፣ በጽሕፈቴ መጀመርያ «አውነተኛው ናፖሌዎን የሞተው በቅድስት ሔሌና ደሴት ነውን?» ወደሚለው አስተያየት መመለስ ግዴታ ይሆንብኛል።

የናፖሌዎንን ዜና በልዩ ልዩ መልኩ ለመተረክ የሞከሩ የታሪክ ሰዎች በጠቅላላው ሁሉም የዚህን ሰው ገድል የሚያቆሙት እንደኤውሮፓ አቆጣጠር በሰኔ ፲፰ ቀን ፲፰፻፲፭ ዓ ም «ዋቲርሎ» ተብሎ በሚጠራው የጦር ሚዳ የአንግሊዝ፣ የነምሳና የፕሩስ ወታደሮች ተባብረው ባደረጉት ውጊያ ውስጥ ድል ከሆነ በኋላ በግዛተኝነት «ቅድስት ሔሌና» ወደምትባል ደሴት ተወስዶአል በሚል ሁኔታ ላይ ነው። ናፖሌዎንም በዚያች ደሴት ውስጥ ስድስት ዓመታት ያህል በመከራና በችግር ከኖረ በኋላ በ፲፰ ፻፳፩ ዓ ም ዐረፈ እየተባለ ይነገራል።

ነገር ግን የደረጀውንና ሰዎች የተቀበሉትን ታሪክ መናድ የሚወዱ ጸሐፊዎች ደግሞ ጉዳዩን በቅርብና በጠ

ለቀ አኳኋን ሲመረምሩ ቆይተው «በሰኔ ወር ፲፮፻፲፭ ዓ.ም በዋቲርሎ የጦር ሚዳ ከተደረገው ውጊያ በኋላ ናፖሌዎን ግዛተኛ ሆኖ ወደቅድስት ሔሌና ደሴት አልሔደም» የሚል አዲስ አስተያየት አምጥተዋል። ይህንንም አስተያየት የሰነዛሩ ሰዎች በታሪክ ውስጥ የናፖሌዎንን መጨረሻ በተሻለና ልብ ወለድ በሆነ አቀራረብ ለማዘጋጀት ፈልገው ይሁን፣ ወይም ደግሞ እውነተኛውን ነገር ለመግለጽ አስቸኳይ ይሁን ለማረጋገጥ አልተቻለም። ይሁንና እስከዛሬ ድረስ ሲነገር በቆየው መሠረት የናፖሌዎን ወደቅድስት ሔሌና ደሴት መሔድና በዚያ መሞት የተረጋገጠ ሆኖ በሚታመንበት ጊዜ የዚህ አዲስ አስተያየት መፈጠር በታሪክ አካሄድ ረገድ ብዙ ነገር የሚገለባብጥ መሆኑ የታወቀ ነው።

በግዛተኝነት ወደቅድስት ሔሌና ደሴት የተወሰደው ናፖሌዎን በናፓርት ካልሆነ በእሱ ስፍራ እንዲሔድ የተገደደው ማን ይሆን? እውነተኛውስ ናፖሌዎን ከ፲፰፻፲፭ ዓ.ም በኋላ ወዴት ደርሶ ይሆን?

በዚህ አኳኋን ስለቀረቡት ሁለት ጥያቄዎች፣ በተለይ ይህን ሁኔታ መርምረን እውነተኛውን ነገር ደርሰንበታል የሚሉ ጸሐፊዎች የሚፈለገውን መልስ ሰጥተዋል። መልሱ አጥጋቢ ነው፡ ወይም ደግሞ በቂ ማስረጃ የለውም በሚለው ምርመር መጨነቅን ለአንባቢዎች እተውላቸዋለሁ። በበኩሉ ግን ለታሪክ ደምሳሾች የተለየ ዝንባሌ ስላለች

ይህን ከውጭ አገር ጽሑፍ ላይ የቀዳሁትን ሐተታ ለዚህ መጽሐፍ አንባቢዎች በማቀርብበት ጊዜ ጽሑፉን እኔ ራሴ በመጀመሪያ በተጻፈበት ቋንቋ እንዳነበብሁት ጥቂት ላቅ ያራነኝ መሆኑን ብገልጽላቸው ደስ ይለኛል።

※ ※ ※

የኤንቫሊዱ አስከሬን የናፖሌዎን ነውን?

በፈረንሣዮች ማኅበራዊ ነገር ውስጥ ብዙ ጊዜ እየተደጋገመ የሚሰማ አንድ ቃል ይገኛል። እሱም፡ ጥርጣሬ ስለሌለበት ስላንድ ጉዳይ የማረጋገጫ ቃል ሲሰጥ፡ «ናፖሌዎን በቅድስት ሔሌና ደሴት እንደሞተ ሁሉ እንደዚሁም ይህ ወይም ያ ነገር እርግጠኛ ነው» እየተባለ የሚሰነዘረው የልማድ አነጋገር ነው። ወደፊት ግን ይህን የመሰለው አነጋገር የቀድሞ ባሕሉን ለውጦ በተለይ አጠራጣሪ ስለሆነ ጉዳይ ብቻ ያገለግል ይሆን?

በዛሬ ጊዜ ይህን የሚያስኙ ብዙ ነገሮች ተፈጥረዋል። ሁላችንም በምንገኝበት በዚህ ክፍለ ዘመን የሚኖሩ በጣም የታወቁ ታሪክ ጸሐፊዎች ስለናፖሌዎን በናፓርት አሳሳቂ ጉዳይ የተጣራና ቀርጠኛ የሆነ አንድም ነገር አለመኖሩን በመግለጽ በእርሱ ዘመን የነበሩት እንግሊዞች ስድስት ዓመታት ያህል በመታለል ግዛተኛ አድርገው ያስቀመጡት የናፖሌዎንን ምስያ ሊሆን ይችላል ሲሉ በድፍረት አስታውቀዋል።

እንደ ኤውሮፓ አቆጣጠር በ፲፱፻፲፱ ዓ ም ሔንሬና ቻርልስ አሜሪካ የተባሉ ሁለት ደራስያን ከሰነዛሩት አስተያየት ወዲህ ፕሮፌሰር ዢ. አ. ሩ. የተባለ ታሪክ ጸሐፊ ደግሞ በበኩሉ ስለዚህ ጉዳይ በቅርብ ጊዜ የሰጣቸው ማስረጃዎች ማናቸውንም ሐሳብና ግምት የሚያናውጹ ሆነው ተገኝተዋል ።

✱ ✱ ✱

እንደ ኤውሮፓ አቆጣጠር በ፲፰፻፱ ዓ ም መጀመሪያ ላይ ወራሩን በፓሪስ ከተማ አቅራቢያ አድርጎ በነበረ እንደ ራጂመንት ውስጥ ፍራንሱዋ ሽገርን ሮቦ የተባለ ወታደር ይገኝ ነበር ። ከዚህም ወታደር ጋር ባንድ ክፍል ውስጥ ይኖሩ የነበሩ የሥራ ጉዋዶች ለመቀለድና ወዲያ ውም ከውጭ እየተቀጠሩ የሚመጡትን ወታደሮች ለማስደንገጥ ፡ “ ሮቦ ንጉሠ ነገሥቱን ለመምሰል ይሞክራል ” እያሉ ይነግሩዋቸው ነበር ።

ይህም ወታደር በዚያን ጊዜ ቆቡን ወደፊት ገፋ ፡ አጆቹን ጣመር ፡ ግራ እግሩን ወደፊት ቀደም ፡ ጭንቅላቱን ጥቂት ቀና አድርጎ ሲቆም በዚያ የተሰበሰቡት ሁሉ ከንጉሠ ነገሥቱ ጋር ያለው መመሳሰል በጣም አስደናቂ መሆኑን በመመልከት በቅጽበት ቀጥብለው እየቆሙ ባክብሮት ሰላምታ ይሰጡት ነበር ። ይህን የመሰለውም ቀልድ በመክከል የሚያቋርጥ ነገር ባያገኘው ኖሮ ከዚያ ከራጂሜንት ሳያልፍ እንደተሰወረ ለመኖር ይችላል ነበር ። ነገር ግን እን

ደነፋሹ ያሉ በእግር ሹራብ ውስጥ ሳይቀር የተደበቀውን ሁኔታ የማወቅና ፈልፍለው የማውጣት ልምድ ያላቸው ፡ የስላላን ተግባር ከመናፍካት ወደጥበባዊ ባሕርይ የመሩ ጮሌዎች በተፈጠሩበት አገር ከቆ ምን ዓይነት ምሥጢር እንደተሸሸገ ለመቆየት ይችላል ?

ከዕለታት አንድ ቀን ፋሼ የተባለው የናፖሌዎን የፀጥታ ሚኒስትር ይህን አስደናቂ የሆነ ወሬ ስለሰማ ጉዳዩን በተቻለ ፍጥነት መርምሮ እንዲያስታውቀው ሌድሩ የተባለውን የፀጥታ ሻምበል ወደዚያ ስፍራ ላከው ።

ይህም ሻምበል በስፍራው ደርሶ ሁኔታውን እንደተመለከተ የተወራው ሁሉ እርግጠኛ መሆኑን ከተገነዘበ በኋላ ሽገርን ሮቦን ለብቻው ጠርቶ ፡ “ ከዛሬ ጀምረህ በንጉሠ ነገሥቱ ቤተ መንግሥት ውስጥ ባንድ ልዩ ክፍል እንድትወራ ተቀጥረህል ። ነገር ግን ይህን ለመፈጸም ባንድ አደጋ ምክንያት ሞተህል ተብሎ እንዲነገር ማስፈለጉን እንድታውቀው ፡ ሲል አስጠነቀቀው ። ወታደሩም ይህን ከደመጠ በኋላ ሰውነቱ አለመጠን ስለተሸበረ ምንም መልስ ሳይሰጥ በድንጋጤና በፍርሐት የሚርገበገበውን ሐሳቡን እያጽናና ሻምበሉን ተከትሎ ወደፓሪስ ከተማ ሔደ ።

ከጥቂት ቀኖች በኋላ ፍራንሱዋ ሽገርን ሮቦ (እንደ ኤውሮፓ አቆጣጠር በ፲፰፻፲፱ ዓ ም) በተወለደበት

“መዝገብ ወደሚገኘው ወደባሌይኩር መንደር አንድ መኩንን ተልኩ በዚያ ላለው የማዘጋጃ ቤት ጸሐፊ “ይህ ወታደር በኅዳር ፳፱ ቀን ፲፰፻፱ ዓ ም በፓሪስ ከተማ ሞቶአል። ሲል አስታወቀው ። ይህም ሁኔታ ወደ ዚያው በሞት መዝገብ ውስጥ እንዲጻፍ ተደረገ። ሞቶ አል የተባለው ሼገርን ሮቦ ግን የተጠናቀቀ ትምህርትና አስተዳደር ወደሚያገኝበት ምሥጢራዊ ወደሆነ ቦታ ተወሰደ ።

በዚህም ስፍራ ሼገርን ሮቦ ብዙ ወራት ሙሉ ስማ ቸውንና ማዕርጋቸውን ከሸሸጉት መምህራን የገናኘውን ንጉሠ ነገሥት የናፖሌዎንን ጠቅላላና ዝርዝር ታሪክ ብቻ ሳይሆን፡ አካሄዱን፡ አስተያየቱን፡ አነጋገሩን፡ ቁጣውን ግልምጣውን፡ ሳሉን የግል ዝንባሌውንና በጠቅላላው ባንድ ሰው ተፈጥሮ ውስጥ ሊከማቹ የሚችሉትን ባሕርያት አንድ ባንድ አጠና ።

ከዚህ በኋላ ትምህርቱን ያጠናቀቀ ማናቸውም ተማሪ ፈተና እንደ ሚያልፍ ሁሉ እንደዚሁም ይህ ወታደር ከንጉሠ ነገሥቱ ዙፋን ፊት ቀርቦ ናፖሌዎን በተመለከተው ጊዜ እሱ ራሱ በዚያ ክፍል ውስጥ የሚገባ መሰሉ እስኪታየው ድረስ ደነገጠ። ነገር ግን የናፖሌዎን ድንጋጤ ከመጨረሻ ደረጃ የደረሰው ወታደሩን ማነጋገር በጀመረ ጊዜ ነው። ስለጠባባ፣ ስለፍላጎቱ፣ ስለልምዱ፣ ስለሚያፈቅረውና ስለሚጠላው ነገር ላቀረበለት ጥያቄ ሁሉ ወታደሩ

የሰጠው መልስ፡ በተለይ ንጉሠ ነገሥቱ ራሱ በዚህ አኳኋን ቢጠየቅ ሊሰጠው የሚችለውን መልስ የሚመስል ስለነበር፡ በብዙ ዓይነት ፈተና ፊት ለመገኘትና ውስጣዊ ስሜቱን እንደሞኝቱ ለማዘዝ የተለየውን ስጦታ የታደለው ናፖሌዎን ራሱን በራሱ የሚያነጋግር እስኪመስለው ድረስ መንፈሱ አጅግ ተሸበረ ።

ይሁንና ለናፖሌዎን ይህ የራሱ ምስክርነት የሚበቃ ሆኖ አልታየውም ነበር። እሱም በዚህ ረገድ ማናቸውንም አነስተኛ ጥርጣሬ ሁሉ ለማስወገድና በፍጹም እርግጠኛ ለመሆን በማሰብ አንድ ዓይነተኛ ሙከራ ለማድረግ ወሰነ። በዚያው ዕለት በቤተ መንግሥቱ ውስጥ ተቀብሎ የሚያንጋግራት አንዲት አርቲስት ስለነበረች “ሴቶች ይህን የሚአዩበት የማያሳስት ጠንቃቃ የሆነ ስሜት አላቸውና እሱዋ ከተሳሳተች ከዚህ ወዲያ ሕሊናዬ ዕረፍት ያገኛል” በማለት በዚህ መንገድ ፈተና እንዲደረግ አዘዘ።

ይህችም ሴት ተራ በተራ በእውነተኛውና በሁለተኛው ናፖሌዎን ፊት እንድትቀርብ ተደርጓ፡ በወጣትነቱዋ፡ በዚያ ሁሉ ውበትዋና ረቂቅ በሆነው በአርቲስትነት ስሜቱዋ ሁለቱን ሰዎች ለመለየት ሳትችል ቀረች። ከዚህ ቀን በኋላ ፍራንሱዋ ሼገርን ሮቦ የተባለው ስም በፍጹም ቀርቶ ይህ ሰው አንዳንድ አስጊና አለመጠን አድካሚ በሚሆኑ ስፍራዎች ላይ (ሁለት ጭንቅላት እንዳለው ንግሥር) የናፖሌዎን ምትክ እየሆነ መሥራት ጀመረ።

ናፖሌዎን ይህን በመልክና በጠባይ የሚመስለውን ፍጥረት በማግኘቱ ምንም ለጊዜው በመጀመሪያ መደን ገጡ ቢታወቅም ጥቂት ቆይቶ እየወደደው ሳይሔድ አልቀረም ። ፍራንሱዋ ሮቦ ከብዙ ድካም እንደሚያሳርፈው ካመነ ወዲህም ሁለተኛውን ናፖሌዎን በርኅራኄና በፈጥግታ ይመለከተው ጀመር ። በዚህም ጊዜ ውስጥ ሉብዙ ዓመታት ያህል ናፖሌዎን ከሰው ችሎታና ጉልበት በላይ የሆነ ተግባር ይፈጽማል እየተባለ ይታሰብ ነበር ። እንደ እውነቱም በሌሊት ሲሠራና በዕለት ወታደሮቹን ሲያኑ ቃቃ ቆይቶ ሁለት ሰዓት ያህል ስንኳ ሲያርፍ ባለመታየቱ ፡ ምሥጢራዊውን ሁኔታ ለመጠርጠር የማይችሉ ሰዎች ሁሉ የናፖሌዎንን ብርታትና ጠንካራነት ከማድነቅ አይቆጠቡም ነበር ።

ነገር ግን ይህ ምሥጢራዊ ሁኔታ ታማኝ ለሆኑ ለጥቂቶች ሰዎች የሚገለጽበት ጊዜ ደረሰ ። ይህም ጊዜ ናፖሌዎን የመንግሥቱን ሥልጣን ከለቀቀ በኋላ በ፲፰፻፲፭ ዓ ም መካከል ተፈጥረው የነበሩት ሁኔታዎች የተነሡበት ጊዜ ነው ። ናፖሌዎን በናፓርት የፈረንሳይን መሬት መልቀቅ ግዴታ እንደሆነበት ተመልክቶ በስደት ለሚከተሉት ወዳጆቹ የጎረቤት ሮቦን መኖር ገለጸላቸው ። በዚያን ጊዜም (ሐንሪና ቻርልስ አሜሳ እንደሚተርኩት) ጎረቤት ሮቦ ስለእሱ ሆኖና በእሱ ስፍራ ተሳፍሮ ወደግዛት ይሔድ

ዘንድ ይህን ታላቅ የሆነ መሥዋዕትነት እንዲፈጽም ጠየቀው ። ይህም የሥፍራ መለዋወጥ ፡ በተለየ ናፖሌዎን አንዳንድ ታማኝ ወዳጆቹ ወደአሜሪካ እንዲሔድ በለመኑት ጊዜ እምቢ ያለበትን ምክንያት የሚያስረዳ ነው ። ዋናው ሐሳብ የጦር ጓደኞቹ እሥረኛ ሆኖአል በማለት በዚህ አስተያየት ፀንተው እንዲቆዩ ለማድረግ ነበር ። ወደአሜሪካ መሸሸጉን በሚሰሙበት ሰዓት ሌላ አደጋ ሊጥሉበት እንደሚሞክሩ ያውቅ ነበር ። ከዚህ በተቀር በኤውሮፓ መሬት በመቆየት ታማኞቹ የነበሩትን ሰዎች እንደገና ለመሰብሰብና ሥልጣኑን በኃይል ለመያዝ ያለው ዕድል የበዛ መሆኑን ይገምት ነበር ።

ጎረቤት ሮቦም በናፖሌዎን ስፍራ ከሮሽፎር ወደብ “ቤሌሮይን” በተባለ መርከብ ተሳፍሮ ወደቆርቤይ ከሄደ በኋላ ፡ ከዚያ ደግሞ “ኖርተምቤላንድ” በተባለ በሌላ መርከብ ላይ ሆኖ ለቀድሞው ንጉሠ ነገሥት የመጨረሻ ማረፊያ ስፍራ እንድትሆን ወደተመደበችው ወደቅድስት ሔሌና ደሴት ተጓዘ ።

በዚህም ጊዜ ውስጥ በፈረንሳይ አገር ልዩ ልዩ ዓይነት ወሬዎች መጉረፍ ጀመሩ ። ከነዚህም አንዱ “ቤሌሮይን” የተባለው መርከብ ከሔደ በኋላ ናፖሌዎን ገና በሮሽፎር ወደብ ይገኝ ነበር እየተባለ ይነገር የነበረው ነው ። የ፲፰፻፵ውም ሉዊስ መንግሥት ይህን ወሬ እንደሰማ ተደንቆ በፍጥነት ምርመራ እንዲደረግ አዘዘ ። ወደዚያው